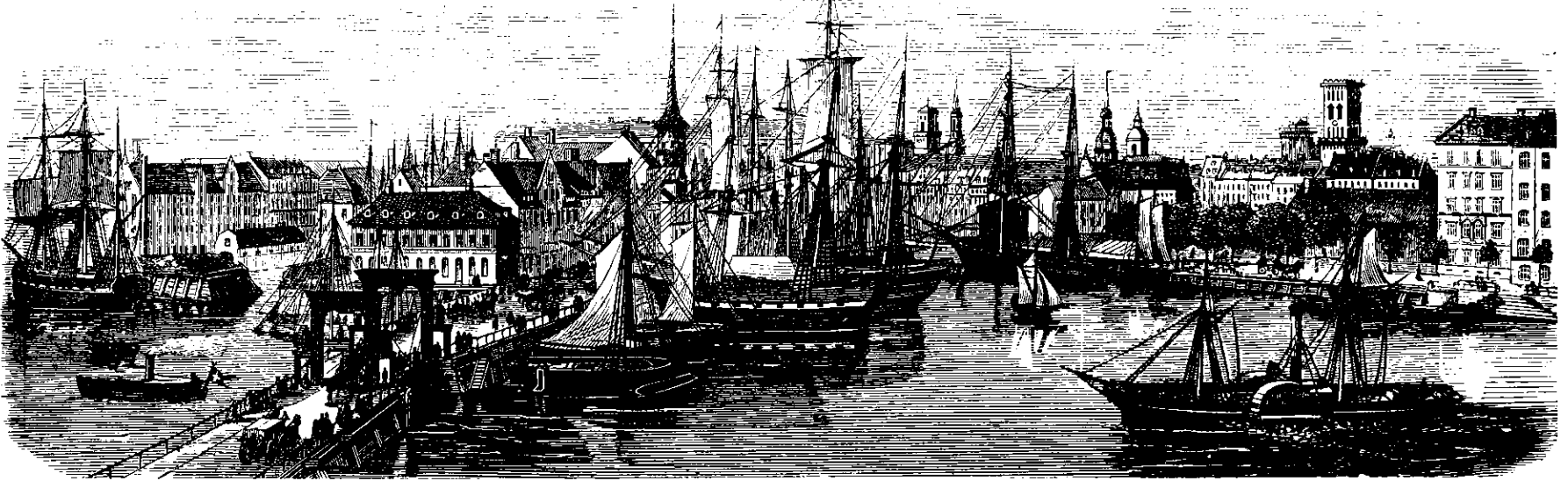

Illustreret Tidende.

Nr. 399.

Kommer hver Søndag

— † København den 19. Mai 1867. † —

2 Rdlr. Kvartalet.

[8de Bind.

Indhold.

Joachim Ludvig Phifer, af Th. Overhou. — Ugens Politit. — Sande-
fjere Bateantalt i Norge. — Fra Flensborg. — Billeder fra Chicagos
Gader, tegrede efter Naturer af en Dansk. — Meddelelser af blander
Indhold.

Joachim Ludvig Phifer.

(Af Th. Overhou.)

„— schnell und spurlos geht des Mimen Kunst,
Die wunderbare, an dem Sinn vorüber,
Wenn das Gebild des Michels, der Gesang
Des Dichters nach Jahraufenden noch leben.
Hier sichts der Zauber mit dem Künstler ab,
Und wie der Klang verhallt in dem Ohr,
Berrauscht des Augenblicks geschwinde Schöpfung,
Und ihren Ruhm bewahrt kein dauernd Werk.
Schwer ist die Kunst, vergänglich ist ihr Preis,
Dem Mimen sichts die Nachwelt keine Kränze —“

figer Schiller, og der er i disse Ord en dyb, vægtfuld Sand-
hed. Endog den genialeste Fremstilling: den fra Digtingen
klarest opfattede og med poetisk Sands og psykologisk Skarp-
syn i ethvert lille Træk til kunstnerisk Natursandhed bedst
fammenholdte Menneskeskildring, udpræget i overraskende Ori-
ginalitet og med slaaende Udtryksfuldhed, dør saaledes hen
efter Udførelsens Dieblit, at selv de, som have fulgt dens
Udvikling med den mest levende Interesse, kun sjogt og i
Brudstykker kunne bevare den i Grindring. Man troster vel
Skuespilleren med den rigtige Bemærkning, at er hans re-
producerende Kunst kun til i Udførelsens Dieblit, saa finder
den til Erstatning en meget stærkere entusiastisk Anerkjen-
delse end den fortlevende Kunst, som han reproducerer: at en
glimrende Rolle, givet af en blot taalelig Skuespiller, hen-
leder Mængdens Tanke og Beundring langt mere paa ham,
end paa Rollens Digter. Dette er vistnok en særdeles heldig
Omstændighed for den store Masse Skuespillere, som blot
ved gode Naturegaver og en gennem Scenevanthed opnaet
Beløbenhed i at tilrette „taknemmelige“ Roller efter deres
Personlighed, ere komne i Ny for at være uovertræffelige
Kunstnere. Dog er det just dette Slags Skuespillere, der,
opfyldte af Tro paa, at Mængdens Jubel for deres Routine-
spil giver suidt Vidnesbyrd om deres Mesterkab i Konsten,
ofteft og iorigt beklage sig over, at dens Virkning er bundet
til Udførelsens Moment, saa at den Maade, hvorpaa de for-
herlige Digternes Værker, ikke kan bringes til Beundring ud
over Dieblittet. Vigefaa vist som at Konsten ikke, hverken for
sin Historie eller for sin Fremgang, vilde vinde det Mindste
ved at det kunde stee, ligesaa vist maatte de derved selv
komme til at lide en betydelig Afgang i den Berømmelse,
som deres Samtids konstdommende Masse tilslægger dem.
Var det muligt at bevare den teatraliske Fremstilling i dens
Frisfhed og Kyld, da vilde de snart, fra Anseelse af at være
Kunstnere, der hævde deres Roller, synke ned til at betragtes
som Hærdighedsbesiddere, der — ofte til betydelig Svækkelse
af den i Rollerne liggende Kraft, Sandhed og Intention —
søge Berømmelse ved at lade sig hævde af dem; thi selv
Mængden vilde komme til en renere Forestilling om Skuespil-
konstens Væsen og Værd, hvis der, ved Muligheden af at
fastholde „des Augenblicks geschwinde Schöpfung“, blev givet
den Leilighed til betænkstomt at betragte Kunstværker af ægte

Menneskefremstillere, der, ved Genialitet og igjennem Jagt-
tagelse af det virkelige Liv, skarp Lænken over de dem stillede
Opgaver og en under idelig Døvelse erhvervet Virtuositet i at
forvandle egen Personlighed til en opfundet, ere bleve istand til
at fremstille sande, fra hverandre forskellige Charakterbilleder,
og derfor have klar Bevidsthed om hvad de give og hvorfor
de give det saaledes. Det er fra saadanne Udmærkede —
der i den sværeste af alle Konsterne, fordi Udsøveren paa en-
gang skal være Kunstneren og Kunstværket, og fordi den for-
drer alle Kundskaber og Evner til ved Sprog og Lader at
give skuffende Efterligning af hvilkenomhelst menneskelig
Sindsbevægelse, ere ægte Kunstnere, idet de under Repro-
ductionen af Digternes Værk, ved deres Phantasies frie Spil,
give det Fuldstændighed og Forædling — fra Saadanne,
og kun fra dem, at man maatte ønske at kunne fuldstændigt
bevare de betydeligste Rolleduforelser. Disse maatte, foruden
som Gallerier af mesterlige Materier eller Sculpturer at
luttre og udvide Publicums Kunstbegreb, for den begavede

Menneskefremstillere være saameget herligere Mønstre, som de
ikke kunde forlede til den fordærvelige Efterbelse, men, ved
at Sandhed, Poesi og Smag nødvendigtvis især bleve dem
eiendommelige, vilde henvisse til Studium af Naturen og dens
kunstneriske Behandling. Ligger det imidlertid end i Frem-
stillingskonstens Væsen, at en saadan endog blot i enkelte
Partier nogenlunde fuldstændig Bevaring er utænkelig, vil en
Dygtighed til igjennem Sproget at give en klar, træffende og
livfuld Skildring af Sjælsstandes og Personetendommelig-
heders Udtryk i Røst, Betoning, Miner og Bevægelser, allige-
vel kunne give nogen Erstatning derfor. Vichtenberg har i
sine Meddelelser om Garrick, Rahbek ved at gennemgaae Sjæl-
strups Spil i „Jeppe paa Hjerget“, og Lewald i et Par Cha-
rakterbilleder efter den berømte Seydelmann bewist Mulig-
heden af, at en saadan Jagttager, ved at følge enkelte af en
udmærket Fremstillers Roller i flere Udførelser, kan igjennem
en muligst prægnant Skildring opnaae at give et, om end

Joachim Ludvig Phifer.

kun meget svagt, dog temmeligt forklarende Udtryk af Mønter i en Skuespillers Konkvirksomhed, ham til hæderfuldt Minde og geniale Efterfølgere til Studium.

I det lange og indholdsrige Konkvirkerliv, hvorom her skal være Tale, har den, der, som jeg, har fulgt det med levende Interesse fra dets Begyndelse indtil dette Dødsblik, seet mange ud af Naturen grebne og ligesaa smagfuldt som fast og bestemt gennemførte Menneskefremstillinger, hvoraf det maatte ønskes, at der havde været fastholdt, om end kun ufuldstændige, saa dog om Genialitetens Art og Udtryksfulde vidnende Skildringer. Der maa imidlertid ikke her ventes Forsøg paa at meddele endog blot enkelte; thi hvor formaalet er at give Udflugt over en saa lang og rigtveglende Konkvirksomhed, vilde saadanne Forsøg, for blot at blive nogenlunde tilfredsstillende for Konkvirkeren og Publicum, faae et til det Hele uforholdsmæssigt Omfang. Hvad her er anført om Konkvirkerens forskjellige Roller, er derfor kun at betragte som en Samling Themata, af hvilke jeg, for hans, Publicums og Konstens Skyld, vil ønske, at Begavede vilde tage enkelte til Udvikling.

Joachim Ludvig Pihster er født i Kjøbenhavn den 23de Mai 1807. Hans endnu levende Fader var dengang Lærer ved St. Nikolai Kirkeføle og en for sjelden Dygtighed i sit Fag ligesaa agtet, som for sit muntre Lune, gode Hoved og behagelige Væsen i Umgang med baade Høje og Lave ualmindelig afholdt Mand. Det var hans Grundfæstning, at han vilde sørge bedst for sine fire Sønners Fremtid ved at lade enhver af dem selv, efter Anlæg og Tilbøielighed, bestemme hvad han vilde være, og da af yderste Gode medvirke til at han ret tilgavns kunde blive det. Han har ofte fundet inderlig Glæde i at omtale den Tilfredsstillelse han havde ved, under tarvelige Aar, at have gennemført sin Grundfæstning med Fasthed saaledes, „at han hæderligt fik dem fra Haanden“, hvilket han kunde sige med Sandhed: vel døde den Gne ung, men var allerede cand. philos., hædret med Indkaldelse ved begge Examina, Landmaaler og Lieutenant i Artilleriet, høit anset for fleersidig ualmindelig Dygtighed og elsket af Enhver, med hvem han kom i Berørelse; den Anden, der ogsaa døde tidligt, var ligeledes cand. philos. med Udflugt til en god Embedsstilling; den Tredie, Andreas Ferdinand, er Sognepræst til Grevinge i Odsherred, og hans Ludvig blev en af den danske Skuepladses første Konkvirker. Hertil lagde Faderen, uden Hensigt, selv Spiren derved, at han tog Drengen med i Theatret og havde ham til stadig Følgesvend i de Vennekredse, hvor han udbredte Munterhed ved sin ualmindelige Gave til morsomt at fortælle Anekdoter og stoffende at efterligne Bønder i Sprog, Udtale og Lader. Med sin af Naturen skarpe Opfatningsevne tilegnede Ludvig sig fra sin tidlige Barndom ogsaa Færdighed deri, og ved sit ypperlige Dre og bædelige Taleorgan opnaaede han snart at kunne med megen Lethed og Bestemtighed tale i enhver Dialect og efter enhver Person, som han hørte. Allerede inden han havde fyldt ti Aar var det en afgjort Sag, at han maatte til Theatret, og det jo før jo heller.

Da Theatret ikke har Anvendelse for Børn uden i Balletten, og Ludvig var meget smidig og let, saa at det vel var muligt, at han ogsaa kunde bringe det til Noget som Dands, fik Faderen ham optaget i Theatrets Dandsføle. Det var som Glev i den, at han den 26de April 1817 første Gang betraadte Scenen, ved i Balletten „Lagertha“ at spille en af Heltindens smaa Søner. Man har været uenig om, hvorvidt hans Halvhundredaars-Jubilæum bør regnes herfra eller fra hans første Optræden som Skuespiller. Til Oplysning vil jeg anføre, hvorledes det har forholdt sig med de fire tidligere Skuespiller-Jubilæer. Madam Hofings blev fejret med en Beneficforestilling netop Halvhundredaarsdagen efter hendes Optræden; Sfr. Astrups to Dage tidligere end hun for 50 Aar siden var optraadt; men Lindgreens blev regnet fra den Dag, da han første Gang gjorde Chortjeneste, eller to Aar førend han debuterede, og den Forestilling, der den 26de December 1816 blev givet for Schwarz, paa Grund af, „at han for 50 Aar siden var kommen til Theatret“, regnedes ikke alene fra den Tid, da han, 6 Aar førend han debuterede, var med Mars-Engagement tiltraadt som Figurant, men tilkendtes ham, da han gif af som Instruktør efter allerede 6 Aar tidligere at have taget Afsted som Skuespiller, i hvilken Egenkab han kun i 38 Aar havde gjort Tjeneste. Nu synes det, at naar de to af disse Jubilæer bleve beregnede fra den Tid, da de Bedkommende vare fremtraadte i Chor- eller Figurantjeneste og hele 6 Aar ud over den Gnes Afgang fra Scenen, saa maa Halvhundredaars-Jubilæet for Pihster, som i Balletten gav en vistnok ubetydelig, men dog personlig, ikke i Masken forvindende Rolle, der med Hensyn til Virksomhedens Omfang har været Theatret langt Mere, end begge de nævnte udmærkede Konkvirkerer tilfammen, og som endnu, i fuld Konkvirkerkraft, hører til de oftest anvendte Fremstillere, billigere være at regne fra den 26de April 1817. To Aar efter dette Datum, den 15de Mai 1819, fremtraadte han atter i en lille Rolle, og det paa en saadan Maade, at om han i den var første Gang kommen paa Scenen, vilde hans senere Udvikling til genial Konkvirker ogsaa fuldkomment retfærdiggjøre Beregningen af hans Subi-

læum fra den. Han sang nemlig i „Høstgildet“ Bondedrengens Solo i god Bondedialect med en saadan Skjæthed og Varme, at Publicum udbrod i levende Bisald. — I hans Allder kunde dette naturligvis ikke lade sig gøre, at han kom ind i andre Roller; det Eneste, som man derved fra Theatrets Side fandt værdt at lægge Mærke til, var hans firkte Dre og stærke Altstemme, der blev Marsag til, at han fra Dandsføle, hvori han ikke viste særlig Lyst eller Anlæg, men havde modtaget en Legemsdræsur, der paa hans Skuespillerbane har været ham til stor Fordeel, fortes over i Chorpersonalet, for, med tre andre dertil antagne Dreng, at forøge Altiststyrken. Dette kunde let være blevet til stor Skade for Pihsters Fremtid, thi disse fire „Knappen“, som Syngemester Krossing kaldte dem, for dog at bringe dem under en Besnævnelse, udmærkede sig vel ved god Tjeneste i Choren, men, da de udenfor Scenen vare ganske overladte til sig selv, endnu mere ved allehaande Optøier, der især gif ud over Syngemesteren, som ikke forstod at skaffe sig tilbørlig Respect, men ogsaa voldte Alarmer af Personalet, som, naar der var Kløgt og Lune i et Epilop, altid antog Pihster, som det eneste gode Hoved iblandt „Knapperne“, for Opfinderen. Hans Opværelse og Vid tilværende alligevel ham fremfor de andre Dreng de Vidres Interesse og Umgang, hvilket, tillegnede at han begyndte at faae Instruction af Lindgreen, virkede til at han holdt sig udenfor de raue Streger af „Knapperne“, og ikke roves med, da de endnu i Drengæarene kom ind i et Bertshuusliv, som blev Anledning til en Directionsbeslutning, hvorefter der ikke mere maatte optages Dreng i Choret.

Pihsters Opværelse fandt i en for hans konkvirkeriske Udvikling særdeles heldig Theaterperiode. En Samling af udmærkede Fremstillere, der i høist forskjellige Fag kunde være ham herlige Mønstre for naturligt ægte comist Epil: Bryden Dahl, Lindgreen, Haack, Rind, Kruse og Kongsted — af hvilke de fire Sidste alle vare døde allerede to Aar førend Pihsters Debut som Skuespiller — stode dengang i deres fulde Konkvirkerkraft, og han forømt ingen Leilighed hverken til at se dem i de store Roller, som de paa den Tid gavede, eller til at lade sig belære ved Lindgreens Velleledning, men iagttog, uagtet sin Ungdom, med en saa ypperlig Opfatningsevne og stor Opmærksomhed, at han endnu tydeligt erindrer det Konkvirkerdommelige hos de Fremstillere, som tidligt gif bort. Imidlertid stred det kun langsomt frem med at bringe ham til Debut. Han kom vel nu og da paa Scenen med enkelte Replikker, mest som „en Dreng“, eller „en Opvarter“; men Lindgreen ansaae ham ikke for udvoogen og aandsmoden nok til at optræde i en egentlig Rolle førend han den 6te Mai 1825 kom til at debutere som Peer Nielsen i „Den pantsatte Bondedreng“. Bisaldet var stærkt, almeent og særdeles fortjent; thi han ikke blot gav Rollen i en velbeholdt ypperlig sjællandsk Dialect, men ogsaa med meget Lune, stor Fasthed i Charakterholdningen og uden at lade sig forlede til endog den mindste Overdrivelse. Hvor ringe alligevel hans Udflugt til at komme ind i Repertoiret derved blev fremgaaer noksom af, at medens det tillobes Selstrup, som, med Indtagelse af at han havde en god Bondedialect, der dog ikke var holdt i den højbergste Comedies Tone, gjorde en meget maadelig Debut som Drengens Fader, at spille flere betydelige Roller, blev der ei alene ikke givet Pihster mindste Leilighed til at forsøge sig i andre Roller i et Fag, for hvilket han saa afgjort viste stort Talent, men Stykket henlagdes endogsaa efter denne Forestilling i over tre Aar. Begyndelsen af hans Konkvirkerbane var ham ingenlunde lovende. Langtfra ved sin heldige Debut at finde sig fremmet paa den, blev han trængt over i et Fag, der var hans Væsen og Habitus saaledes imod, at hans Optræden i det maatte skade ham i Publicums Omdømme. Alene fordi Directionen saaned en „munter“ og en „sværmerisk“ Elsker, decreterede den, at han skulde være det, og i den efter hans Debut følgende Saison maatte han i to smaa Lysspil gjøre Forsøg paa at blive det. I da disse faldt temmelig uheldigt ud, tildeelte man ham igen kun meldende Tjeneste. I den næste Saison drev Træng Directionen til atter at paalægge ham at spille Elsker, denne Gang endog den smægtende Page i „Aldproven“; men uagtet han sagde sine Replikker meget rigtigt, fandt Publicum ham saa uheldig i Rollen, at han maaskee vilde have tabt Modet, hvis Lindgreen ikke en Maanedstid efter havde gjort ham til sin Eftermand som Peer i „Hververne“, hvor han igjen fandt sig i sit rette Element, spillede med Liv, Lune og Natur, og for første Gang siden sin Debut kunde glæde sig ved at høre Bisald. Dog, det var som om han aldrig skulde faae Lov til at sætte sig fast i Publicums Gunst, men bestandigt bringes ind i Noget, som maatte fravende ham den: ogsaa dette Stykke blev henlagt efter en Forestilling, og da baade Directionen og Lindgreen, der ikke havde synderlig Sands for Natur og Skjønhed udenfor det Comiste, havde sat sig i Hovedet, at hans Talent egentlig var for det Sentimentale, maatte han igjen ind deri og spille den i faldt Følsomhed opløste Neger i „Munterheds Triumf“, hvad der blev hverken ham eller Publicum til Fornøielse. Man vil nu forundres over, at hans to fortræffelige udførte og med stærkt Bisald optagne Bondedrengs Stet ikke henvendte Opmærksom-

heden paa ham ved Besætningen af comiste Roller; men det var i den Grad Tilfældet, at Directionen havde stor Møje med at faae de mange jydsk Proprietairer i „Den ellevte Juni“ fordeelte paa Stymperen, uden at det faldt den ind at betroe ham, der vilde have givet enhver som helst af dem med meget Lune og i ypperlig Dialect, en eneste Replik, og Heiberg, som havde en saa ualmindelig Gave til at opdage fremspirende Talenter og opfinde Roller, hvori de kunde bringe Effect i hans Stykker, skrev sine fem første Vaudeviller, uden at der i dem blev Anvendelse for Pihster til Andet, end „en Opvarter“ i „Kong Salomon og Børgen Hattemager“, og „en Klæderivend“ i „Aprilsnarrene“. (Stures.)

Ugens Politik.

Den 15de Mai 1867.

Det Udvalg, som Folkethinget nedsatte i Anledning af det af Regeringen forelagte Udkast til en Hærplan, har idag afgivet sin Betænkning. Udvalgets Mæltal har erklæret, at Udkastet indeholder et brugbart Grundlag for den Lov om en ny Hærsordning, hvortil Staten ifølge dets Overbevisning har en uafviselig Trang. Om de fleste Endringer er der tilvebragt Enighed mellem Mæltallet og Krigsministeren, der besidder en sjelden Evne til at forhandle med Folkerepresentationen. Med Hensyn til Infanteriet foreslaaer Udvalget, at Reservebatalionerne skulde, bedre end i Udkastet, forsynes med faste Befalingsmænd, og at deres Væbner bør have et større Omfang. Ved Cavaleriet foreslaaer Udvalget en anden Organisation, som vil medføre en Besparelse paa henvend 50,000 Rdl., og for Artilleriets Bedkommende ere flere af Udvalgets Medlemmer, blandt hvilke Møller, Tugen og Schønheyder bør nævnes som særlig sagkyndige, imod, at den i Udkastet indeholdte Tanke om en Deling af Hæren i to store Afdelinger Øst og Vest for Storebelt ogsaa kommer til at omfatte dette Vaaben. Da Udkastet om Børnepligten muligvis ikke vil blive færdigt i denne Session, og da Ophævelsen af Stilling og Vilkaarbygning er en væsentlig Deel af Hærplanen, foreslaaer Mæltallet, at en Bestemmelse om, at Stilling og Vilkaarbygning bortfalde for det herefter udstreede Mandskab, optages i selve den foreliggende Organisationslov. Forhandlingerne om denne vigtige Sag vilde begynde paa Mandag.

I Rigsdagen er man i den forløbne Uge kommen adskillige Skridt fremad. Ved Finantslovens „eneste Behandling“ i Folkethinget vedtog dette, skjøndt rigtignok kun med en Majoritet af ti Stemmer, de af Landstinget gjorte Endringer, og saaledes er ikke blot Hæren for en Conflict mellem de to Thing undgaaet, men Indenrigs- og Cultusministerne, der endog syntes tilbøielige til at gjøre den opstaaende Uenighed til et Cabinetsspørgsmaal, bleve tillige tilfredsstillende. I Landstinget er der ogsaa fort adskillige ret interessante Forhandlinger. Det Spørgsmaal: Om Lehmann vedblivende kunde have Sæde i Landstinget, skjøndt han var frastjttet sin Valgkreds, eller med andre Ord om Domicilbestemmelsen var gjeldende for hele Valgperioden, frembød den Mærkelighed, at en enstemmig Indstilling af Udvalget, hvori Andrae og Brod endog havde Sæde, blev kuldstastet, hvilket Læbe især bevirkede ved et fortrinligt, høist interessant Foredrag. Landstinget synes ogsaa at ville modtage den fra Folkethinget komne Communallov med Velvillie.

Diplomatiet har idetmindste foreløbig vundet en afgjørende Seir. Den i London afholdte Conference har seet sig istand til at forhindre et siebløkkeligt Sammenstød mellem Frankrig og Preussen, og vort Haab om, at det Overmod, der ikke blot fuer de danske Slektivere, men tillige er saa farligt for vort Fædrelands Selvstændighed og Uafhængighed, skulde blive knakket ved en Krig, er ikke gaaet i Ophylde. „Moniteuren“ meddeler, at den Tractat, som ordner de Storhertugdømmet Luxembourg angaaende Spørgsmaal, er bleven understrevet i London den 11te Mai, og den franske Regering har allerede underrettet Senatet og den lovgivende Forsamling om denne vigtige Begivenhed; Underretningen modtoges ifølge „Köln. Z.“ med Kulde i Senatet og med Uvillie i den lovgivende Forsamling. Selve Tractaten er endnu ikke offentliggjort, men dens vigtigste Bestemmelser ere overensstemmende med de alt bekjendte Meddelelser. Storhertugdømmets Neutralitet garanteres af de Magter, der have deltaget i Conferenceen, Fæstningen sloifes og Preussenerne ere forpligtede til at rømme den fire Uger efter Tractatens Ratification. Man tvivtes allerede om Gren for at have suldbyrdet dette Fædens Værk; „Journal de St. Petersburg“ betragter Kyrst Gortschakoffs, og de østerrigiske Blade Herr v. Beust som den egentlige Fædsmaegler, medens Frankmændene derimod ere tilbøielige til at række Lord Stanley Gædsmedaillen for Fædens Opbeholdelse. Med Hensyn til den af Preussen forlangte Garanti, som har vakt saa store Betæneligheder i England, siger „The Press“: Preussen har forlangt og erholdt en europæisk Garanti for Luxembourgs Neutralitet, og dog ere endnu kun to Aar forløbne, siden det selv trodsede en sllig Garanti til Skade for Danmark og overfaldt dette lille Kongerige paa den flamme-ligste Maade. Preussen gjør Erobring i Nationalitetsprincipets Navn, og paa samme Tid forhaaner det Principet

i hele Europas Paasyn ved at undertrykke den udelukkende danske Befolkning i Slesvig, som det har omklamret med sine Klæder og negter at slippe. Medens det vilde beholde Luxembourgen i Kraft af Nationalitetsprincippet, befæstede det Lybhol og Als for at træde det selofamme Princip under Fodder i Slesvig. Og medens Preussen paa Conferencen støttede sine Fordringer til Bestemmelse i en for over halvtredeindsstyve Aar siden afflutet Tractat, er det skamløst nok til at negte at opfylde de i den 5te Artikel af Pragfreden indeholdte Bestemmelser, ene og alene fordi det derved kun foruretter en Magt, der ikke er stærk nok til at tvinge det til at opfylde sine Forpligtelser.

Men fjendt Udfaldet af Conferencen i London har tilintetgjort Haabet om, at en sieblikkelig Afgjørelse med Sværdet ogsaa vilde forslage et Dyrkning for den os tilføiede Uret, indeholder det dog et Varsel om, at Syffen, der hidtil i saa høj en Grad har fulgt Grev Bismarck, ogsaa kan være ham imod, at han ikke aldeles uhindret kan føre det store Ord i Europa, og at han ogsaa kan blive standset paa sin hidtil saa feirrige Bane. Preussen, der for nogle Uger siden med højroftet Overmod erklærede, at det aldrig vilde opgive Luxembourgen, har lidt en stor Ydmygelse; det nødsages nu til at trække ud af den Fæstning, som dets stolte Hær sagdes at skulle forsvare med sin sidste Blodsdraabe. Og i samme Grad som Preussen er blevet ydmyget, har Frankrig vundet. Den i Kraft af Tractaterne af 1815 besatte Fæstning, der maatte betragtes og virkelig betragtedes som en offensiv Stilling mod det franske Territorium, skal nu comes og løses paa Grund af de Begivenheder i Tydskland, der have særderet disse Tractater, og «La Patrie» fremhæver med Rette hvor betydningsfuldt det er, at de samme Magter, som have underkoret de mod Frankrig saa fjendtlighedsede Tractater af 1815, nu have forsynet en Tractat, der tilintetgjør Wienercongressens for de franske Grændser truende Værk, med deres Underkøft.

Men vil Frankrig lade sig nøie hermed, det er det store Spørgsmaal. Wienercongressen berøvede ikke blot Frankrig de Grændser, som det skyldte Napoleons Erobringer, men ogsaa den snevære Hingrændse, som alle Frankrigs Politikere, Regeringen saavel som Oppositionen, Keiseren selv saavel som Thiers' stedse have for Die, naar de erklære, at de havde Tractaterne af 1815. Vil Keiseren virkelig erklære, at Fæstningen Luxembourgs Rømning er et passende Vederlag for Preussens Udvidelse fra Kongeaen til Alperne, og at den keiserlige Politik nu har faaet fyldestgjørende Dyrkning for Nederlagene i Polen, Mexico og ved Sadowa. Vi troe det ikke, fordi en sliq Erklæring vilde robe en Svagbed, der maaskee endog kunde blive farlig for det keiserlige Dynasti. Vi troe det ikke, fordi det luxembourgiske Spørgsmaal kun var en Virkning, men ingen Aarsag, og fordi Aarsagen er den mellem Frankrig og Preussen herskende Rivalitet, der tidligt eller seent maa komme til Udbrud. Om end Lord Stanleys Forslag til en almindelig Afvæbning møder nok saa villige Øren, om end Keiser Alexander i Følgeskab med Kong Wilhelm, og Victor Emanuel i Følgeskab med Keiseren af Østerrig mødes i Paris, saaledes som man bebuder, bliver det dog ikke mindre sandt, hvad selv den fredelukkende «Times» sikkende maa indrømme, „at hele Europa er undermineret, og at der kun er altfor megen Udsigt til, at der om foie Tid vil opstaae et nyt luxembourgisk Spørgsmaal.“ Om Aaren kan afvendes ved en Congress, for hvilken selv Gortschakoff nu skal være gunstigere findet, er et Spørgsmaal, der ikke behøver at undersøges, førend det virkelig viser sig, at Napoleon, saaledes som det paastaas, med Udsigt til et heldigt Udfald, har ifinde at gjenoptage Congressplanen, og førend det vides, paa hvilket Grundlag en saadan Congress skal sammenkalbes.

Kong Georg af Grækenland, som har været en feiret Gjest i Berlin og som nu er reist derfra til St. Petersborg, hvor han efter de udenlandske Blades Forsikring vil forlove sig med Storfyrst Constantin's Datter, har af Kongen af Preussen modtaget den store Orns Storkors. Hvis det er sandt, hvad et Telegram fra Athen meddeleer, nemlig at Omar-Pascha med et betydeligt Tab forjædes har angrebet Sphakia paa Kreta den 4de og 6te Mai, synes der at være god Udsigt til, at den græske Konges Nærværelse i Berlin og St. Petersborg vil øve en gavnlig Indflydelse paa Underhandlingerne om Dens Afstaaelse til Grækenland.

I England har Indreministeren Walpole maattet afgive sin Portefeuille paa Grund af sin vakkende Holdning ved Reformmodet i Hyde Park. Han angribes især med ubønhørlig Strengbed af «Saturday Review», der siger: At Herr Walpole paa Grund af hele Landets Harm er fjernet fra en Post, som han bestyrede med eksempeløs Svagbed og Uforstandighed, befrier os ikke for den Pligt, at undersøge hans Adfærd. I Hyde Park fandt der vel intet Dyrk Sted, Hyacintherne og Tulipanerne i Parken lede ingen Stæde, det var noget langt Vigtigere, der blev nedtrampet. Et flammeligere Optrin har maaskee aldrig tilforn sat en Klet paa Landets politiske Udøvelse. De farlige Samfundsskænder modtog under deres farligste Optraeden formelig den Forsikring af Styrelsen, at denne ikke mægter at bevare Samfundets Fred og Ro, naaromhelst det behager lovsfridigt

Bold aabenbart at trods og udfordre Loven. Det er ikke saameget hvad Beales og Reformerskabet have gjort, som den Lære, de have meddeelt Andre, der paatrykker Begivenhederne i Parken deres beklagelige Præg. Røvelen har lært, at naar den blot møder mandstærk og forer et uforflammet Sprog, vil den faae sin Villie og tilsidst nøde Autoriteterne til at opgive deres unyttige Modstand. Dette er Resultatet af Dagens Begivenheder for det britiske Rige og den britiske Constitution. Og hvad Beales og hans Colleger angaaer, maa man virkelig lykønske dem. De paastaas at have vundet en Seir, og det er sandt. De have vist, at dette Lands Skæbne er lagt i Hænderne paa den usleste og svageste Regering, som England nogensinde har havt. De have gjort det klart som Dagen, at Walpole og hans Colleger ere upaalidelige i moralsk Henseende; thi de Mænd, som for ni Maaneder siden vidste, at de ikke havde nogen Lov, til hvilken de kunde støtte sig (det er nemlig uvis, om det er lovsfridigt, at afholde de af Regeringen forbudte Møder i Parken, og en ny Lov om denne Gjenstand forberedes for Dieblikket) og som dog opførte et heelt Batteri af Trakanoner, medens de paastode, at de vilde forsvare en Fæstning, fra hvilken de alt vare løbne bort, ere umoraliske Statsmænd, hvilke Complimenter man end af Høflighed behager at faste som Blomster paa en afgaaet Statsmands Ligbaare.

Efterretningerne fra Mexico lyde høist ugunstige for Keiser Maximilian. Ifølge de seneste Meddelelser har den keiserlige Armee lidt et afgjørende Nederlag, General Miramon er falden, og Keiseren selv er flygtet. M.

Blandinger.

— Livoli aabner idag sin Sommerfaison med de sædvanlige Forlystelser; til idag otte Dage forberedes en storartet Fæst i Anledning af Dets Majestæters Solobrillup.

— Det lille samaritaniske Folk, sandsynligviis det mindste paa Jorden, da det kun tæller 150 Sjæle, synes ikke at blive bedre behandlet af dets nuværende Herkere, Muselmændene, end i Oldtiden af dets Naboer, Jøderne. Samaritanerne have en Synagoge i den lille By Nablus; Indgangen til denne Synagoge havde de forshiet fra 4 til 5½ Fod, ligesom de ogsaa havde udbedret Gulvet, hvor det var brøstfaldigt. Men den tyrkiske Embedsmand erklærede disse Udbedringer for ulovlige, og begav sig, fulgt af en Pøbelhob paa et Par hundrede Mennesker, til Synagogen, hvor han befalede, at det nys udførte Arbejde skulde tilintetgjøres, hvilket Høben strax iværksatte med en saa prisværdig Iver, at hele Bygningen blev en fuldstændig Ruin, som det naturligviis ikke tillodes Eierne at ifandsette, og de have saaledes intet Sted hvor de kunne holde Gudstjeneste. En Engellmand har dragt denne Sag for Offentligheden i det Haab, at den engelske Regering muligviis derved kunde foranlediges til at anbefale Sultanen lidt mere Maadehold.

— I de albaniske Høie ved Rom er der, ved en Udgravning under de gamle Lavaalag, fundet Levninger af Huse, som ere blevne begravede i Oldtiden, ligesom Pompeji. De der opgravede Gjenstande: Vaser, Steenvaaben og Indskrifter med Hieroglypher, angive med Bestemthed det hidtil omtvistede Sted, hvor Alba longa har ligget, og faste nyt Vys over Beboernes Liv og Sydler.

— En amerikansk Avis anbefaler enhver Rejsende, som færdes i Nærheden af den store Saltø, at bade sig i den, da dette er en stor Nydelse, efterfom den Badende flyder i dens Bænde med utrolig Letbed, og har en Fornemmelse som om han svævede i Luften; Bændets Saltoldighed er nemlig saa stor, at fem Dele Vand, ifølge de foretagne Undersøgelser, indeholde een Deel Salt. Vædet tilføier, at der aldrig skal være forulykket noget Memeste i denne Sø, „fordi det er ligefremt umuligt at drukne i den.“

— Mount Hood, den høieste Høiedtinde i de forenede Stater, blev opmaakt ifjor Sommer, og fandtes at være 17000 Fod høit. Paa dette Bjerg ligger Skovenes Grændse i 9000 Fods, og Plantevæxtens i 11000 Fods Høide.

— Medens vi hertilands ofte høre Anker over Gasfens ringe Vægtstyrke, mene Indbyggerne i den lille By Portland i Dorsetshire, at den altid vil være dem for stærk. Den gode Stad har egentlig kun een Gade, og en Plan til at behjæpe denne med Gas har vakt meget Røre; thi med Undtagelse af Garnisonen og Fængslets Beboere, ere næsten alle Indbyggerne Smuglere, for hvem altsaa Gadenes Mørke har særdeles mægtige Tillokkelser. Af Politibetjente har Byen kun to, saa at det ogsaa kan være hensigtsmæssigt for dem, ikke at see altfor klart. Disse særlige Grunde foranledigede endog, at nogle anstændige Borgere, som afholdt et Møde for at blive enige om Gasbelysningen, overfaldtes og adspittedes af en Pøbelhørm.

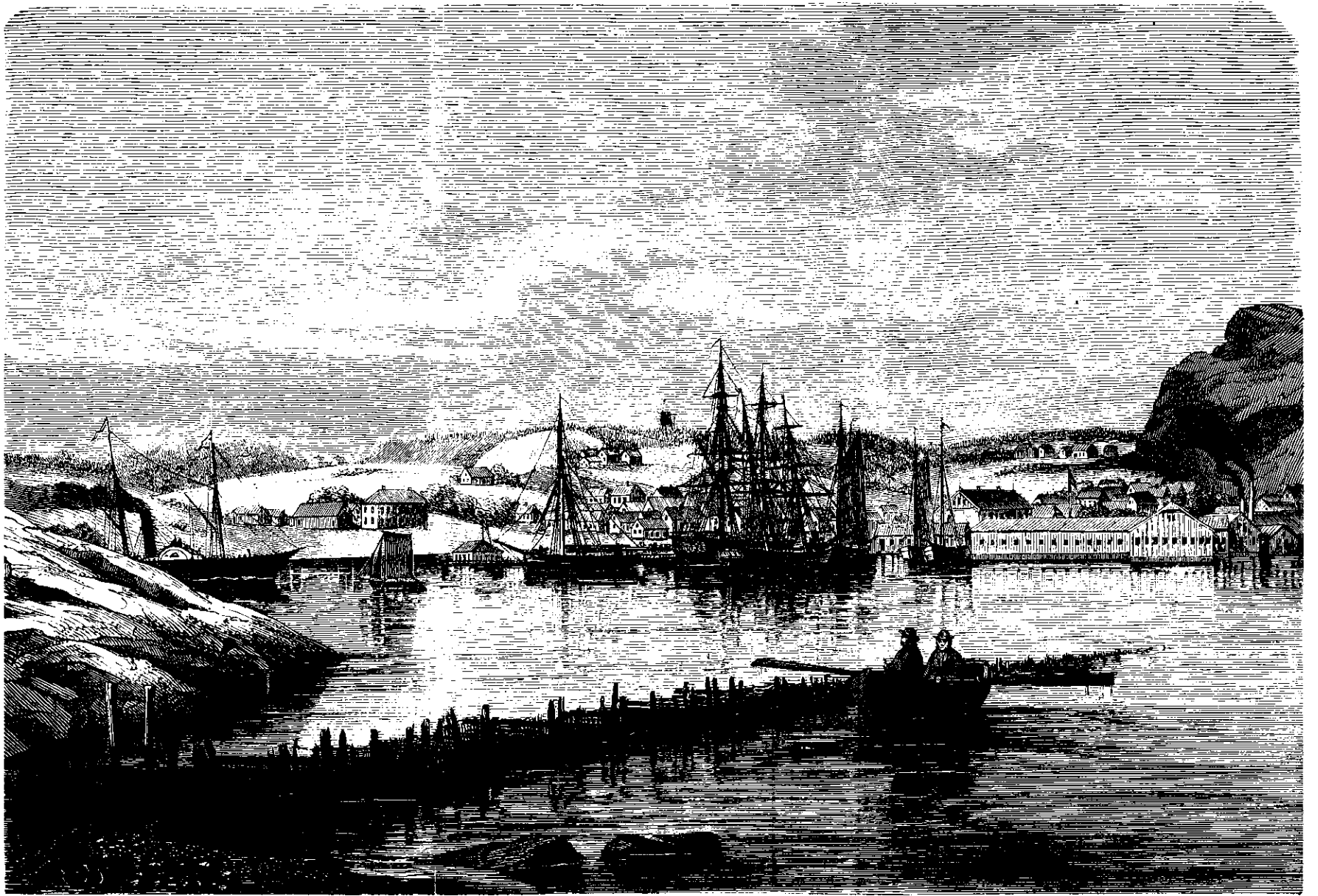
— De forenede Staters «coast Surveyor» Gould har udregnet, at Længdeforskjellen mellem de to Endes af Telegraftouget over Atlantehavet — Hearts Content paa Newfoundland og Valentia i Irland — er 2 Timer, 51 Minutter og 56,5 Secunder.

Sandeffjord Badeanstalt i Norge.

Vi feile neppe i at antage, at endeel af vore Læsere enten have besøgt Sandeffjord Badeanstalt eller dog hørt Tale om den, men at den langt overveienende Deel intet Kjendskab har til Stedet, og vi have derfor søgt at kunne ledsage de Billeder derfra, som vi idag byde vort Publicum, med nogle Dyrkninger om en Badeanstalt, der navnlig i de senere Aar har tiltrukket sig megen Opmærksomhed hos os.

Sandeffjord nævnes første Gang i Sverres Saga i Anledning af Stridighederne med Baglerne. Som Handelsstad har den ingensinde havt nogen Betydning. Den ligger mellem Byerne Laurvig og Tonsberg i Jarlsberg- og Laurvig-Amt, hvilket hører til Norges Rønnerne Egne, med en behagelig Afvegling af Sletter, Dale, Bjerge og Stove. Amtets sydlige og østlige Deel udgjør fordetmeste Sletter, undertiden milelange, gennemskaarne af lave Bjergaase og Skovstræninger. Vegetæret, som ellers næsten ikke findes i Norge, voger her frodigt. Ved Laurvig er en temmelig betydelig Bøgeskov, og paa begge Sider af Sandeffjord finder man jævnlig Bøgen mellem Birken, Furuen og Granen. Hele denne den sydlige og østlige Deel af Amtet grandfer til Havet, som danner flere Bjorde, hvoriblandt Sandeffjorden. Denne løber omtrent et Par Mil ind fra Havet, og ved dens Bund ligger Byen Sandeffjord paa en rummelig, svagt opadstraaende Slette, omgivet af lave og let beftigelige Bjergaase, hvorfra man har en vid og smuk Udsigt over Havet, saa vid, at man i klart Veir endog kan see den svenske Kyst. Mod Syd støder Byen til Bjorden, og dens Veligheden saavel fra Land- som Søfiden er smuk, dens Omegn yndig og venlig, med en frugtbar Jordbund og rig Vegetation. Den gavnlig Indflydelse, som saadanne Naturomgivelser udøve, er et ikke uigtigt Led i den Række af heldigt sammenfaldende Omstændigheder, som gjøre Sandeffjord saa fortrinligt Rikket til Badested. Klimaet er mildt og behageligt; Varmen bliver sjældent trykkende, ved den større eller mindre Luftning fra Søen. Om Sommeren ere Søendvindene fremherskende, og Luften er af en vederkvægende Kæmhed og Friskhed.

Hensyn til alle disse Omstændigheder foranledigede, at der allerede i Aaret 1837 aabnedes en Badeanstalt, som dengang kun var beregnet paa Søbade, varme og solbe. Søvandet er nemlig, paa Grund af, at Bjorden aldeles intet Tiløb har af ferskt Vand, men derimod har et bredt, aabent Gab mod Havet, usædvanlig saltkoldigt, hvorfor ogsaa Strømbadet paa Bjorden kan glæde sig ved et talrigt Vifog. Nogle Aar efter Badeanstaltens Anlæg opdagedes imidlertid Svovlkilderne, som i Forening med Gytjen (et med organiske Stoffer blandet Lynd) have bidraget til at gjøre Sandeffjord Bad til en helbredelsesanstalt fremfor en stor Deel andre Badesteder. Sa i henimod de tyve første Aar af de siden Badeanstaltens Anlæggelse hengaaede tredive Aar betragtedes Sandeffjord-Badet saagodtsom udelukkende som et Slags Hospital, idet der kun var taget saare lidet Hensyn til at forskaffe Badegjesterne den Comfort og de Behageligheder, som andre Badesteder byde Besøgere. Derpaa er nu for en stor Deel raadet Bod. Der er bygget et smukt Selskabslokale, der, saaledes som Billedet viser, ingenlunde gjør Indtrykket af noget storartet Hotel, men frembyder et ualmindelig hyggeligt dagligt Samlingssted for flere hundrede Gjester, som der have en rummelig Spisestue, Læseværelser, hvori Danse, Svenske og Norske finde deres Hjemstavnns bedste Dagblade og Tidsskrifter, Conversationsværelser med godt Piano, Billardværelse o. s. v. I Badehuset har man søgt at gjøre den Badendes Paaklædningsværelse saa lyst og ventligt, som man formaade, ligesom ogsaa saavel Bade- som Paaklædningsværelser ere forsynede med Varmeledning, for at bode paa det mindre Antal Varmegraber, som Thermometret ofte viser om Morgenen i Begyndelsen af Juni og Slumningen af August. Et godt Musikcorps fra Kjøbenhavn er hvert Aar under hele Badesæsonen engageret til at spille saavel om Morgenen under Vanddriftningen som om Eftermiddagen i Parken. For efterhaanden at kunne udvide denne Sidstnævnte, har man i forrige Aar erhvervet en til Badet stødende Vandeiendom, «Hjerternes», fra hvilket Sted vort Billede er taget. Vaade til Vistoure paa Bjorden, ligesom ogsaa Vogne til Udflugter i den smukke Omegn ere stedse at erholde. Naar nu hertil føies, at Byen Sandeffjord, som for ti Aar siden neppe talte 1000 Indbyggere, men nu har 1800, afgiver et tilstrækkeligt Antal saavel tarveligere som bedre Høtter, anstændigt meublerede, hvilke Badegjesterne kunne erholde tilløie, enkelte Værelser eller Familieleiligheder, for kortere eller længere Tid, til meget moderate Priser — saa vil man formodentlig indrømme, at den, der rejser til et Badested, hovedsagelig for at hvile, fortriffr og adspirde sig, gjerne kan forsøge at gjeste Sandeffjord. Men hvad der dog altid bliver det Solideste og af Moden mindst Afhængige ved et Bad, er dets Virkning som curativt Middel, og det er udelukkende sin fortrinlighed som saadant, at Sandeffjords Bad skylder sin visnok langsomme — thi Erfaringen maatte jo afgjøre dets Værd — men fikke og stadige Fremadstriden. Søger man Badets Hjelp mod et bestemt Onde, da vider Regens Opgave, at af 100 Besøgende, som have lidt af Gigt,

Parti af Sandefjord med Badeanstalten, set fra Huvigstranden. Tegnet af C. Baagøe.

ere 88 fuldstændigt helbrede eller ialtfald betydelig bedre, af 100 med Hæmorrhoidallidelser ere 77, med Obstruction 88, med Nerveimerter 80 betydeligt bedre eller helbrede, have

altsaa opnaaet et gunstigt Resultat af Besøget ved Sandefjord-Bad. Foruden mod de her nævnte Sygdomme virker Badet ogsaa med Held mod endel andre. Dog herom, saa-

velsom ogsaa med Hensyn til andre Oplysninger, Badet vedkommende, maae vi henvise til en af Corpslæge Ebbesen udgiven Bog om Sandefjords Bad.

Sandefjords Badeanstalts Selskabslocalt. Tegnet af C. Baagøe.

Fra Slensborg.

Sønderjyllands Hovedstad, Slensborg, har baade i den sidste og i forrige Krig faaet saa god en Klang i danske Øren, at Billeder derfra kunne gjøre Regning paa almindelig Interesse hertilands, medens disse Billeder tillige hos Mange altid ville vække veemodige Grindringer, og falde alvorlige Minder frem. Enhver, der har seet og følt med hvilken opofrende Kjærlighed Slensborgerne modtog de danske Soldater, da de, udmattede af det vinterlige Tilbagetog, drog ind i Byen, og med hvilken Omhu de Saarede og Sangne pleiedes og vedtvogedes, vil have medbragt det Indtryk, at Danskheden har slaact dybe Rødder der, at den er bleven en Hjertesag. Netop i den sidste Krig og i den nærmest paafølgende Tid har maant et dansk Hjerter der maattet bløde, ikke blot ved Synet af Hædrelandets Ulykke og Forsmædelse, men ogsaa under Trykket af det fremmede Nag. Men Modgangens Skole har ogsaa lært maant et trofast Hjerter, at der er Gader, som Overvold ikke kan give, men heller ikke tage. Den danskfjendende Slensborgers levende Hædrelandskjærlighed ytrer sig dagligt baade i Ord og Gjerning; men forunderligt er det, at den som oftest udtaler sig paa Lybsk. Paa Plattsindst faaer Sjenden sit Skudsmaal, og i det Sprog bestræffe Slensborgerne hvarandre i deres lyse Forhaabninger, og udtale den faste, uroffelige Tro paa Kærlens Komme, hvorved

Ungdommen oplæres til atter at tale det danske Sprog, er den danske Kirke den eneste offentlige Institution, hvor Modersmaalet har Lov til at komme Befolkningen imøde. Fra dette Alter, som sees afbildet paa vort andet Billede, lyfes endnu Fred over Folket paa Dansk. Den lille danske Kirke, ubetydelig som den er i Forhold til de andre Kirker i Slensborg,

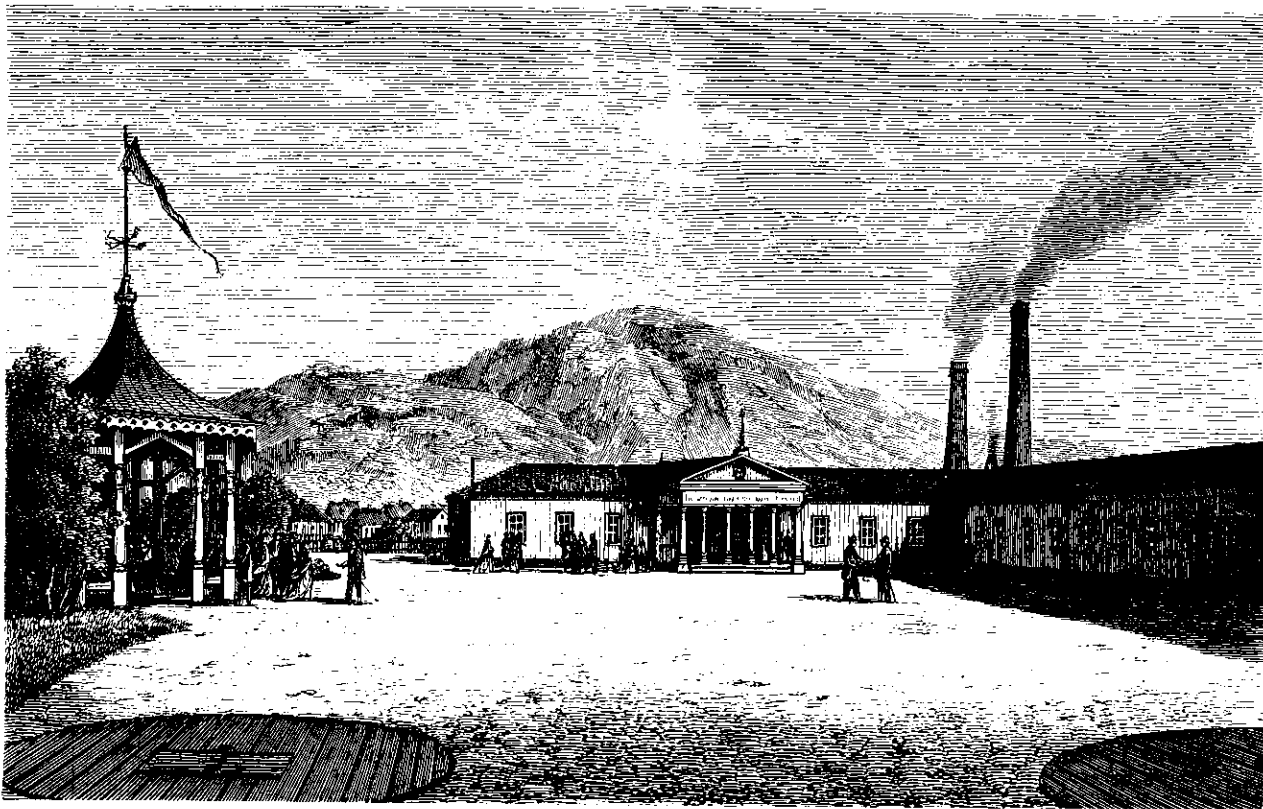
Billeder fra Chicagos Gader,

tegnede efter Naturen af en Dansk.

Naar man herovre en fjen Sommerdag, loffet af det fraalende Sollys, den blaafligklare, fnyrie Himmell, vilde falde paa den, jeg kan gjerne fige mod Lands Lov og Ret stridende Idee, at „drive“, saaledes som Begrebet forstaacs og sættes i Scene i Danmarks Hovedstad, med Hænderne i Lommen, Cigaren i Munden og Næsen ligeud, hvor Tilfældet fører En hen, saa ville rige, bestandigt afveglende Billeder rulle op for Triveren, Billeder, der ere saa vidt forskellige fra dem, Diet møder naar Veien gaar igjennem den gode, gamle Verden, at jeg allerede af den Grund kan forsvare at begaæ det Brud paa den nye Verdens Sæder og Skikke, der ligger i at „drive“ en lille Tour rundt paa Gaderne. Det vil jeg gjøre og forsøge paa løst at tegne det brogede Liv, der overalt møder Diet.

Kan der nogetsteds i Verden med Høie tales om, at „Hævernes Mangfoldighed“ spiller en Rolle,

saa er det her. Hvoersomhelst Blikket falder paa dette belgende Menneskehav, der bruser gjennem Gaderne i rastløs Iver, dukke nye Hæver frem; det er ikke Klæbedragten, der er saa broget, eller som gjør Bestueren det saa broget at finde Nede i alle disse Coulurer, det er selve Personerne, der stikke i Klæderne, hvis veglende Ansigtssfarve gjør et saa overraskende Indtryk og beveder Jagttageren den store Banfælighed, som ligger i at

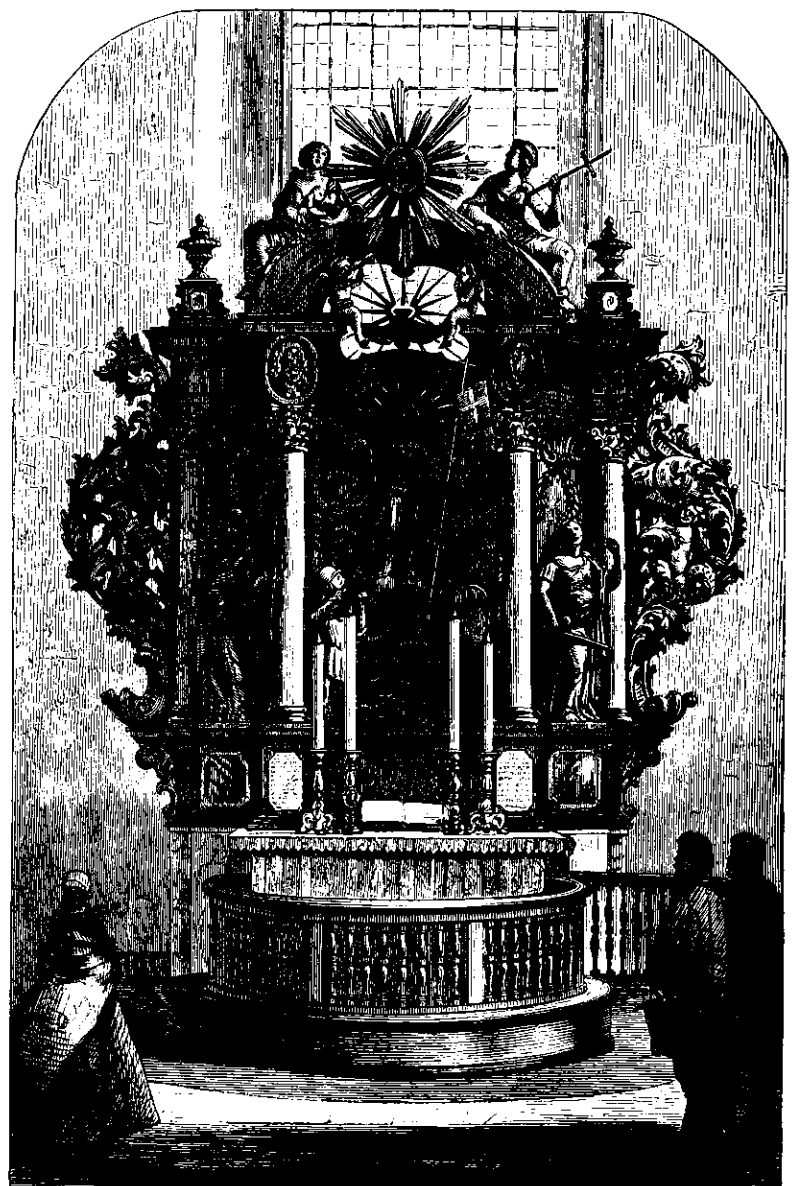
Sandefjords Cnur- og Bædebygning, med Drikkebrønden og Svovlbrønden. Tegnet af C. Waagøe.

bestemt skjult mellem Borgernes Huse, og næsten kun kjendelig paa sit lille, lette Spir, er et Billede paa, hvorledes Modersmaalets Stilling i lange Tider, kun afbrudt ved Tidsrummet mellem sidste og forrige Krig, har været i Slensborg, forttrykt, tilfidesat og ringeagtet. Den danske Kirke i Slensborg er et Billede paa det lille, danske Folk, saaledes som det er i de Trængselstider, hvori det er ført ind. Men den

Parti af Slensborgs Hovedgade, med den danske Kirke i Baggrunden.

Tegnet af M. Kay.

Alteret i den danske Kirke i Slensborg

Nordflesvigeren siden sidste Krig er bleven berømt iblandt sine Brænder imod Nord og Ost.

Vort ene Billede viser et Stykke af Byens Hovedgade, fra Raadhuset ned mod Raschs Hotel, med den danske Kirke tilvenstre i Baggrunden. Siden den danske Skole faldt, hvor

peger mod Himmelen med sit Spir, og det er det rigtige Fingereg. De Smaa maae vænne sig til at see opad — derfra kommer Hælsen.

H.

bestemme Individets Grad og Stilling i den nye Verdens store Paria-Kaste, „de Kærvede“. Fra det mest Kulforte, som var det poleret Ibenholt, gaar Hævernuancerne over i alle mullige Afstygninger, der kun have det Eine tilfælles, at hvor svag Nuancen end fremtræder, hvor ubetydelig end Forfæjellen

er mellem den „Blanke“ Hudfarve og hines, saa er den dog stor nok til at stille den farvede et Trin lavere i Samfundet, end selv den mest maadelige Person, der kan møde med et „blankt“ Ansigt. Fordommen mod det „urene Blod“ er, trods al den øvrige Liberalitet, der udmærker den nye Verdens store Republik, trods Kampen, der blev ført for at stille det lige med det indvandrede „blanke“ Blod, endnu saa stor som nogensinde. Naar kun en eneste Draabe af hint forhadte Blod ruller i Aarerne, selv om Hørfjellen blot bestaar i en svag Skygge i Diet eller ved Negleroden, som kun et øvet Blik kan opdage, og som den Uindviede slet ikke lægger Mærke til, er strax paa Vedkommende sat et Stempel, der stiller ham eller hende et Trin lavere i Samfundet. Men er Fordommen mod „den farvede“ stor, saa nærer idetmindste en enkelt Deel af denne store, forstudte Kaste til Gjengjæld en dyb Foragt for den „blege“ Race. See blot den kobberrøde Indianer, der stolt og kraftigt trænger sig igjennem Menneskevrimslen hidsede i Gaden! En kort Troise med et Velte om Livet og gule Læderbeenslæder, der stramme tæt om Venenes kraftige Muskler, er hele hans Klædebragt; det lange, blaaligsorte Haar er flettet i lutter smaa Pidske, der dingle ned ad Nakken, og Hovedet er indhyllet i et stort uldent Tæppe, for at beskytte Isen mod Solens brændende Straaler. Men under denne selsomme Hovedbedækning i en næsten glødende Luft, lyne de sorte Vine frem i Sky Trods; der ligger en dyb Foragt i Blikket, han sender den traule Virksomhed, som alle hine blege Ansigter udfolde rundt om ham, her paa de samme Steder, hvor hans Forfædres Wigwams for en Menneskealder siden stode, hvor rige Wildtbaner dengang aabnede hans Stamme, maaste hans egen Slægt, Udgangen til den vilde Jagt, det hele forvoone, kraftige Liv, som Naturmennesket fører overalt paa den Jordbund, hvor Kulturen endnu ikke har banet Veien for fredelige Sysler. Selv har han længe stridt og strider endnu, men bestandigt svagere, mod Kulturens blodagtige, men uimodstaelige Indflydelse, alene Dragten tyder paa, at han ikke er ubesværet; han fortviler sikkert ofte over sin Svagbed ligeoverfor den magtige Hjende, naar han eensomt og sørgmodigt vanker om paa sine Enemærker langt ude i Vesten, eller sidder modfalden i sin Wigwam og seer Høgen fra de hvide „farmers“ Huse følge op i Luften; han sender en Bøn til „den store Aand“, om at staae ham bi og snart lig stille ham Udgang til Paradisets rige Wildtbaner og mørke Stode, hvor Bækken ruller sølvklar i Søderens Skygge, hvor han træffer sin Slægt, der allerede er segnet i Kampen mod Civilisationen.

Sjældt jeg rigtignok for Tiden er „Driver“, og saaledes en Person man ikke kan stille store Forbringere til, har jeg dog en Anelse om, at jeg har bevæget det saa vidt med personlige, jeg kan gjerne sige „vilde“ Tankeexperimente, at det er forbi med Væserens Taalmodighed, og jeg driver derfor skyndsomt videre ned ad Gaden og præsenterer lidt „af en anden Tonde“, som man saa smukt siger hjemme.

Manden, der kommer strygende hist henne om Hjørnet, har travlt, det er tydeligt nok at see, det viser selv Paaklædningen, for han gaar eller løber en „jævn maadelig Lunte“ reent ud sagt i Skjortearmer, med Hatten bag ad Nakken og en Stump Cigar hængende i Mundvigen — han er i business, det er aabenbart; der træffer han en Bekjendt, accurat ligesaa luftigt paaklædt som han selv, Samtalen bliver ivrigere og ivrigere, ledsaget af betydningsfulde Lader og en evindelig Spytten til alle Sider, uden at den forbiglærende Menneskeførm dog i mindste Maade bliver forulempet deraf. Denne Tilboielighed til at spytte er meget stor hos Amerikanerne, men man maa paa den anden Side beundre den Virtuositet, hvormed de udføre denne Gjerning, idet de selv under de vanskelige Forhold, ere istand til at forrette denne ligefremme Nødtørst, uden at genere Omgivelserne. Man veed ikke, om man skal beundre Hærdigheden eller Utaalmodighedens store Omfang mest, og man kan derfor passende notes med kun ganske simpelt at undre sig over begge Dele. Det er Forretningmand; midt i den følgende Menneskemasse, i al denne Larm af raslende Vogne og summende Stemmer gaar Forretningen uforstyrret sin Gang, som var det i Contoret inden fire Vægge. Den dreier sig sikkert om Tusinder; Taler og Bevægelserne blive hoiere og hoiere, Hatten faaer det ene Puf efter det andet, snart farer den ved et Slag med Haanden saa langt bag ad Nakken, at man maa antage, at den ved det mindste Vindpust, den mindste Bevægelse vil trille i Hænderne; snart flyver den med samme Hurtighed ved et nyt Puf i Nakken saa langt frem, at Skyggen hviler paa Næsetippen: les extrêmes se touchent — snart sidder den i Nakken igjen. Overhovedet spiller Hatten, ved de Manoeuvrer den er Gjenstand for af Bæreren, en vis Rolle i den amerikanske Handelsverden; man paastaar endog at kunne see, hvorledes Guldcourfen faaer af den Maade, hvorpaa de store Banquiers bære deres Hovedbedækning, men saa skal man nok ogsaa see overmaade godt, og fremfor Alt gennem amerikanske Brillen. Et let Nis, en flygtig Bevægelse med Haanden til Hatteskjaggen, og vort Skjortearmede Par stilles, hver iler til sin Side — Forretningen er sluttet.

Er der nogetsteds paa Guds grønne Jord, hvor man har Leilighed til at anstille physiognomiske Jagttagelser, lære Verdens forskjellige Folkelag og Menneskeracer at kjende, saa er det paa Gaderne i den nye Verden. Typer fra alle Lande vandre her om i god Forfaaelse; der herfter endog en vis underlig Samdrægtighed mellem de hoiest forskjellige Væsen: det store fælles Maal, Udkommet, jævner den Tvist, der sikkert ellers ikke vilde udeblive mellem Mennesker med saa hoiest forskellige Egenstaber og Tilboieligheder.

Det er ikke saa vanskeligt, naar man er begavet med en Smule physiognomisk Blik og har levet nogen Tid i den nye Verdens Babylon, at sjele mellem de mange forskellige Ansigter, der overalt møde Diet, og anvise hvert enkelt dets Plads i Nationernes Række. Amerikanernes frie, dristige Brentræden, den gentlemansmæssige Ro og Sikkerhed, der, trods alt hans Hastværk, hviler over alle Bevægelser, i Forbindelse med den uundgaelige Forretningssmine, der altid lægger hans Ansigt i tørre, trædeholder, stuffer aldrig, man er strax paa det Nene med Manden, og veed hvor han hører hjemme.

Germaniens volde Søn, der her findes i en forstrækelig Mængde, saa mange, at man næsten hører ligesaa meget Lyd som Engest, stuffer heller ikke, mindst et dansk Die. Han er, hvor man saa end finder ham, sin Natur evig tro, overalt eens. Sit luftige Væsen, sin irriterende, flotte Optreden og bramraserende Sladder fører han troligt med sig overalt, hvor Skjebnen bringer ham hen; overalt steder han sine Omgivelser tilbage. Nordboen — ja han kjende vi jo Alle saa godt paa det stikkelige Ansigt, det lyse Haar, han seer saa hjemlig ud; jævnt raft iler han henad Gaden, men uden den febrilske Iver, der er Amerikaneren egen; han har fra Hjemmet ført Troen paa, at „Hastværk er Lastværk“ med sig over i den nye Verden, men den holder ikke rigtigt Stik for ham herovre, hvor netop Skyndsamhed er Betingelsen for at kunne eksistere, hvor selve Staten med dens mange Millioner Mennesker og tallose ypperlige Institutioner, i Forhold til den korte Tid, den har brugt til at udvikle sig af Intet, er et sjældent Hastværksarbejde, uden at det dog derfor bærer noget Spor af at være præget med Stemplets „Lastværk“.

Hatten af, mine herrer, for den nye Verdens smukke Kjø! See blot hvor dristigt den Skønne der sender sit funkende Blik omkring til alle Sider, og monstrer „the opposite sex“, der sværmer omkring hendes spinkle, elegante Kjøretøj; det rummer kun To, men to Skønne. Mandlig Besværgelse behøves ikke, det er under hendes Værdighed, hun er jo fri Borgersinde i en fri Stat, og Veridsheden om den betydningsfulde Stilling i Samfundet har sat et Stempel af dristigt Freidighed paa Handen, som passer godt til de virksomme Omgivelser, uden at det kvindelige Væsen lider derunder. See Lady'en, der hist kommer ud af Boutikken og gaar ned ad Gaden! Hendes Vægt er rank, Figuren plastisk smuk, Diet tindrende og Gangen let elastisk — det er Borgersinden i business, hun „gaar i Boutikkerne“ — lad hende gaar.

Der har vi Forretningmanden igjen, midt inde i den lange Vognrække sidder han paa sit Kjøretøj, kun et lille Sæde paa fire hoi Hjul, fordybet i en Avis eller en Speculation; han seer grumme kjedelig ud, sjældt han fornødentlig skal hjem og tage sin „dinner“. Bag ham kommer en tungt læst Fragtvogn rumlende, efterfulgt af en tohjulret Karre, kaldet „dray“, der trækkes af en kraftig, soerlemmet Hest; opmuntrende Udbrud strømmen i en Uendelighed ud ad Munden paa dens Herfter, en kulfort Reger i hoiroed Skjorte, der sidder og „sover i det“ paa Karren; man maa da antage, at det er hans forsængelige Tanke, at alle disse uarticulerede Lyd skulle virke opmuntrende paa hans firbenede Undergion, men det kan rigtignok ligesaa gjerne være forvirrede Drømmebilleder, han sidder og snakker med sig selv om, idetmindste lader hans Kojnante sig ikke i mindste Maade paavirke af hans Udbrud til at udvikle en større Hurtighed, den stridder jævnt mageligt afsted og seer slet ikke opmuntret ud.

Langsomt og sikkert gaar Vognet fremad, indtil der pludseligt kommer Hørfjærelse i Rækken; det er en fuldpakket Sporvogn — Kjøretøier, der, som bekjendt, have Privilegium paa altid at gaar i samme Spor og for hvilke alle andre Væisfærende maa gaar af Veien — der med klingende Spil kommer glidende gennem Gaden; Vognen er saa vel forsynet med Kjørligheitsbaade udevendigt og indvendigt, at det synes den Uindviede ufatteligt, hvor Conductøren, der fra sit Stæde med Tegn og underlige Gjæringer kalder Lyshavende til sig, egentlig har i Sinde at anbringe sin mullige Gangst; men hvor der er Hjertelum, er der ogsaa Huusrum, han lukker aldrig Hjertet og Døren i for en træt Stakkel, der blot er istand til at luffe op for en Pung med 6 Cents, han er altid Mand for at finde et lille Hjul, hvor han kan anbringe en saadan Ulykkelig, der er hjert træt, og endnu har en lang Vej at tilbagelægge i den brændende Solhede, inden han naaer Hjemmets Skygge. Af to Under vælger Stakkelen begribeligvis det mindste og kryber trestigt ned i Hullet, som maissommeligt er staffet tilveie ved et

overordentlig Sidetryk paa Sæderne i det koalmne Rum. Selv naar Thermometret viser halvt Kjøepunkt i Skyggen, eller det regner Stomagerdrenge ned fra Himmelen, er der aldrig rød Placat ude paa Sporvognene, der er aldrig „udsolgt Huus“, men altid en lille Plads tilovers for en vaad eller solbrændt Stakkel, men han maa tage tilfaste med Leiligheden som den er, og under saadanne Omstændigheder er den rigtignok grumme fattig.

Vi komme vist til at flytte os lidt, mine herrer! Seer De den mystiske Kolas, der langt nede i Gaden som en gigantisk Skygge kommer glidende henimod os? Bli bare ikke forstræffet; det er kun et Huus — et lille treetages Huus med Pulterkammer, Vognremise og alle Udenomsbekvemmeligheder, der er ude at kjøre sig en lille Tour, blot hen i en anden Gade. Cieren er nu kjed af at boe længere paa det gamle Sted, han kunde jo risikere at voge fast til Pletten, og der er ikke Noget, Amerikaneren er mere bange for; han maa have Afveksling, nye Omgivelser — der er Nomadebloed i ham. Jorden, hvorpaa han sætter sit mobile Huus, er leiet, og naar Veitiden er udloben og Vandringssaanden farer i ham, saa sætter han Bygningen paa Ruller, „Rullen gaar“ og triller hele Stadsen med muur- og nagelskæft Appertinentier hen i en anden Gade. Den lille Huusniske, der hjemme i Danmark maa notes med at flytte rundt i en Bøtte paa Læsset, kan her i al Magelighed sætte sig i Vinduet og hilse hvor han kommer frem med sit Udbrud: „See, idag flytte vi!“ og det er dog mere bekvemt for det lille, venlige Væsen. Hele Kvarteren, saakaldte „blocks“, bestaar af saadanne huuslige Væsgængere, der sindrigt tilvirket af Træ eller Jern, dog troer jeg nok, at Træbygningerne ligge mere paa Vandring end deres Colleger af Jern, men der er jo vel ogsaa noget mere Solidt ved saadan en Bygning med „Jernnatur“, end ved de skrøbeligere Mienberger-Træhuse.

Histhenne udstøder en Yankee i den yndede negative Paaklædning, Skjortearmer, selsomme Naab fra det store, rumle Rum, hvor han har stillet sit brogede Varelager saa fristende frem, som det er ham muligt, for at lokke de Forbigaaende ind til Auctionen, han har i Sinde at afholde, men vi „gaar ikke i Tøiet“, idetmindste ikke i hans. Vi søge ud paa den store, aabne Plads ligesom os, der er dog en Smule friskere Luftning end i de opfyldte Gader. Det er Middagsstid, Solen kaster sine Straaler som en funkende Blod lodret ned paa os, saa at Huden formelig spier under Klæderne og Brostenene brænde gennem Støvlesaalene; det er en ulidelig Hede, men den generer ikke Afrikas haardtjære Søn. Lange Rækker af „drays“ holde her paa Pladsen; midt i Solstrålerne, uden Spor af Skygge, ligge Negerkudskene hær paa sin Karre og sove nok saa yndigt, og Hestene staae med ludende Hoveder og gumle dorst paa en Vist Hø. Af og til gaar der et Smil over deres Herfæres sorte Ansigter, der skimte i Solen som polerede Kaffelovnsprydelse, en blændende hvid Herlerad af Tænder kommer tilsyn, et listigt Drømmebillede svæver sikkert forbi ham — Afrikas Søn, „den forstudte Kaste“, lever sin skjenne Tid, naar han drømmer.

Med klingende Klokkespil bruser et Jernbanetog gennem Gaden, det kommer fra Østen, fra Havet, og bringer den nye Verden det sidste Bytte, i Sandhed et fortviolet Bytte fra den gamle Verden! Det er Emigranttøget. Kast engang Blikket paa den Skare udhungrede Kvinder og Børn, paa disse udelevede Oldinge med det sparsomme, hvide Haar, paa disse gustne Ansigter, hvor Lasten staaer præget med uudslettelige Træk, Oldinge endnu i deres bedste Aar, paa al denne fortviolede Glenbighed, der synker sammen i en Dyrge og danner et gyseligt Billede af menneskelig Usselhed hist bag Jerngitteret ved Banegaarden, hvor de som Kvæg ere drevene sammen — og Du har Høsten, den nye Verdens sidste, fortviolede Høst! For al denne Usselhed aabner den trofast sin Havn, alt det Udstud, al den Slethed, den gamle Verden „feier ud“, modtager den store Republik med aabne Arme, bringer det Gode frem, der endnu findes i denne indvandrede Glenbighed, giver dem Brødet, der selv ville det — Næsten synker i Afgrunden.

Histhenne fra Aneipen lyder Sang og Larm ud paa Gaden, lad os lige gennem Vinduet; Skiltet kalder Stedet „Saloon“ og lover Gjesterne „Lager-Beer“, lad os engang see, hvorledes Salonlivet i de lavere Kredse tager sig ud. Det er et stort, tiltræget Rum, bag Disken throner den tykke Bert og skjenker sine „Liquors“ ud til hver tørstig Sjæl, der kan præstere den fornødne Valuta; nu sidde kun et Par halvdrukne Irlændere og brumme over, at Krusene ere tomme; vi maae see Salonen i Aftenbelysning, saa faaer den først sin rette Colorit. Naar Lampen hænger osende under Loftet og Salongjesterne have befolklet det store Rum, naar Kort og Tærninger rasle paa Bordet, Eder og hæs Sang af drukne Mennesker ligesom med Vanskelighed baner sig Vej gennem den tunge, koalmne Luft, saa er Salonen først i Orden, værdig en Lemiers' Pensel. Det er livsfarligt at gaar herind; vil en drukken Irlænder klike med Dig, og Du vægrer Dig ved det, borer han Dig uden videre Forklaring sin Kniv i Brykset, eller hindrer Drukkenstaben ham i at gjøre anden Bevægelse, end med famlende Haand at føre Kruset til den snøvlede Mund, saa er der altid en tilstedeværende Lands-

mand eller Kammerat, der velvilligt paatager sig at besøge Forretningen — den krankede Væge maa heves. Og dog følger erotisk Duft midt i al denne koalme Luft af smøgende Herrer og osende Lamper, selv her driver Amor sit fjelmske Spil, rigtignok hyllet i Armodens pjaltede Kaabe, der kun slet eger sig til Klædebon for den bevingede lille Kjørlig-heds-gud. See blot hvor den brune, flæggede Ungerfjend hftshenne ved Skjenken smidder kjædent til Lærnen med de lynnende Vane, det rige, sorte Haar; hun er ikke uvilligt skont imod ham, men synes dog ikke at fæste synderlig Tro til hans hjerlige Tale; hun er Sydens Varn, mørk og ildfuld, en fuldkommen Contrast til den blonde, blaaviede Jomfru i Norden, der havde opdaget Mandfolkernes Trædsfthed og ved Væven gav sine Tanter Luft og sang den gamle Kæmpesjive om den utroie Svend:

„Alt som man træder paa Træstebro,
Saa er de unge Karles Tro,
Alt som man griber en Mal om Hale,
Saa er de unge Karles Tale“.

men i eet Capitel ligner Sydens og Nordens Datter hinanden: i deres fæste Tro paa det stærke Kjens svage Principer.

Her ere mine let hentede Billeder. Arbeidet falder mig hjem — mit hjem, mit Barndomshjem er Danmark, saalangt kan jeg kun naae i Tanken, herovre har jeg hjemme overalt, „hvor Himmelens Stjerner skinne og Menneffenes Børn have reist et Tag“, jeg har kun stundom l'embarras do choix. Men Unionens Stjernebanner vaier ogsaa fra Alt-lanterhavet til det stille Ocean — man kommer let i For-legenhed med at søge sig et hjem paa en saa uhyre Ud-strækning. U—o.

Musik.

— Euterpes sidste Concert afholdes idag Kl. 12 $\frac{1}{2}$ i Casinos store Sal. Af yngre danske Componisters Arbejder opføres: Symphonisk Forspil til „Hjalmar og Ingeborg“ af Usser Hammerich, samt „Sørvæltelsen“ for Soli, Chor og Orkester af G. A. Lembcke. Desuden gives der to Compositioner af Beethoven og en af Mendelssohn, i hvilken sidste Herr Otto Wendig foredrager Pianofortestemmen.

Konst.

— Paa Schuboths Forlag er udkommet et meget lignende Portrait af Pastor C. Ewaldsen ved Krue Kirke, lithographeret af E. Forling.

— I det Exemplar af Lindbergs Bibeloversættelse, der i sin Tid som Gave overræftes Hds. Majestæt Enkedronningen, fandtes fire „Billeder til Biblen, af E. Frølich“, hvilke nu ogsaa ere bleve tilgængelige for Publicum, idet Boghandler K. Schönberg har foranstaltet en særlig Udgave af disse Tegninger. De ere i Konstnerens bekjendte Manceer, med Emner hentede fra forskjellige Steder i den hellige Skrift.

Litteratur.

— „Fædreland og Folkelighed“, af Forfatteren til „Indtryk udenlands fra“ m. m., er sluttet med syvende Hefte, der har ført Sidetallet til over 700. Vi skulle ikke have let ved at nævne nogen Bog, der bedre kunde vise, hvorledes en Bog ikke bør skrives, uden Hensyn til hvad der skrives i den; dens Form er saa mærkværdig, eller dens Formløshed er saa overordentlig, at det Gode i den bliver kvalt, og Meget af dens Indhold, saavidt vi have kunnet magte det, er derhos af tvivlsomt Værd, uagtet Meningen dermed visse- lig er god nok. Forfatteren erklærer iøvrigt, at den er skrevet efter en særlig Inspiration, og han er derfor vis paa, at den vil blive „til nogen Nytte for Folket“; vi troe, at hvis „Folket“ vilde bruge Sigt til Næring, maatte det være brav forskruet; men Forfatteren er aabenbart en Orkephantaft, hvis litteraire Virksomhed, ligesom hans Reflexioner og Inspira- tioner, ligger fjernt fra al sand Virkelighed. (I Commission hos S. Lund.)

— „I Ny og Næ“. Digte af Wilhelm Bergsøe. Kbhvn. 1867. (Gyldendalske Boghandel.)

Denne nydeligt udstyrede Digtssamling, hvoraf der allerede er udkommet andet Oplag, vidner i flere Henseender om sin Forfatters Begavelse, navnlig viser den, og det i en særdeles høi Grad, at han har et stort Herredomme over Sproget og et fint Ore for dets Anvendelse til bløde og velklingende Vers. Man kan saa at sige paa Maa og Saa vælge Exempler, hentede fra hver af Samlingens tre Afdelinger („Udforma- tion“, „Overgangsperiode“, „Nyere Dannelser“), der efter Marsangviserne tilsammen omfatte femten Aar af For- fatterens Udviklingsliv, og alle ville de være ligesaa mange Vidnesbyrd om hans ualmindelige Begavelse i denne Retning.

Men — at domme efter hvad der her foreligger — denne Lethed til at tumle med Formene, til at iføre sine Tanker en hvilkenkomhelst og hvorjombelst hentet Dragt, har ogsaa haat den Hæde i Følge med sig, at Forfatterens Personlighed stundom ligesom er bleven borte; det er under Læsningen af flere Digte næsten umuligt at frigjøre sig fra Indtrykket

af Den og Den, hvis Næst klinger igjennem den i det givne Dieblit valgte Form; man læse f. Ex. Digtet „Til Vennerne i Hjemmet“, og man vil forstaae hvad vi mene; man læse Digtene „Den syge Svale“, „Suldrens Koser“ og „Chri- stian Winther“ og flere. Det fidsnævnte Digt gjør, trods — eller maaskee snarere paa Grund af — den forunderlige Virtuositet, hvormed Christian Winthers eiendommelige Billeder og Tonefald ere efterlignede, et, saa forekommer det os, næsten pinligt Indtryk.

Smilertid, man finder overalt en dannet Aand og ofte en varm Inderlighed („Solyst“); man ser mange Reviser paa en sjelden Verskonst („Græshopperne drog forbi“), og derfor vil denne lille Digtssamling, betragtet som en Op- gjørelse med en hidtil famlende, søgende Digterperiode, hos Mange vist efterlade et Haab og et Vanske om, at det i Frem- tiden steds mere og mere maa lykkes Forfatteren at finde sig selv, da vil han med Værgeland kunne sige:

„Der vil Du fatte mere nemt,
End jeg, og ikke Du, har stemt
Min egen Strengerad.“

— Paul Niant. „Skandinavernes Reiser til Palæstina under Korstogene“. Andet Hefte.

Dette Hefte af det indholdsrige Værk, indeholder foruden en Beskrivelse af de Veie, ad hvilke Nordboerne pleiede at drage til det hellige Land, en udførlig Fremstilling af de to norste Kongers, Olaf Tryggvesson og Olaf den Helliges Pile- grimsfarter og Bedrifter paa disse Tog. Forfatteren er dog ikke bleven staaende herved; han har tillige bestrævet disse Kongers Missonstover i Norge og paa Island, og har givet en udførlig Beskrivelse af Slaget ved Svolder og de mange gaadefulde Sagn, som knytte sig til Olaf Tryggvesson's mærke- lige Forsvinden. Her til slutter sig da Beretningen om Thor- vald Vidforles og Stefurs Reiser, samt om den Mødsilde Biskops, Svend Norbaggens, Pilegrimsfart. Den interessante, ofte livfulde Fremstilling er overalt bygget paa det grundigste Kildestudium, og vidner om en mærkelig Kjendskab til den nordiske Litteratur. (Schuboths Forlag.)

— B. A. Rog. „Prædikener mellem Juul og Fasten“. Efter gjentagne Opfordringer fra sine Tilhørere har Dr. Rog udgivet denne Samling Prædikener, som vistnok vil blive ligesaa kjærkommen for dem, der ikke have faaet Leilighed til at høre ham, som for dem, der gjerne paany ville mindes hans Ord. Den Anlægets Klarhed og Tankens Rigdom, der saa høilig udmærker Dr. Rogs Forholdelse, vil i særdeles Grad kunne komme det skrevne Ord til Gode. Dog er det ikke heri, vi fornemmelig have fundet disse Prædikeners Fortrin. Det er den religiøse Inderlighed, der beaander Tanken, den i Sandhed evangeliske, rige Opfattelse af Livet, den psykologiske Finhed i Belysningen af Syndens og Maadens sjælelige Veie. Dr. Rog under gjærne Billedet i sin Prædiken, og ofte er der en rig Poesi i den Maade, hvorpaa han veed at bruge det. Dog bliver Ordet aldrig blot æsthetisk; det kan undertiden umiddelbart gribe og fængsle ved sin Skjønhed, men Ingen vil kunne misfende den reli- giøse Alvor, der ligger bagved Billedet, og dets belærende Betydning bliver just varig i Sjælen ved den Maade, hvor- paa denne sølte sig greben. (Gyldendalske Boghandels Forlag.)

— „Om Selvsansvarlighed“. Hvorvidt formaae vi ved Frihedsevnen at beherske os selv, handle selvstændigt og lede vor Skæbne? Populært besvaret af Forfatteren til „Sulen hos Elise“.

Det er paa de vanskelige ethiske Problemer, at For- fatteren her har indladt sig, paa Spørgsmaalet om Villiens Frihed, dens Forhold til Naturen og den guddommelige Styrelse. Der er uengetlig adskillige gode Tanker i Bogen, og den vidner om et opmærksomt Blik paa Livet; men vi betviøle meget, at det vil lykkes Læseren at vinde en klar Anskuelse om de oplastede Spørgsmaal i den Udvikling, som her er givet. Den er uklar i de store Grundtanke's indre Sammen- hæng, der skulle bære Fremstillingen; den er bred og form- løs, strider ikke fremad i sikkert Hæfte paa Maalet, men vender gjerne reflecterende tilbage til det engang Behandlede. Bogen gjør ikke Fordring paa videnskabelig Stringens eller paa en udtømmende Behandling af Stoffet, men ogsaa i det popu- laire Foredrag er der Fordring til en klar, gennemsigtig Tankegang, til en nøie Sigt af det valgte Stof, som ikke bør savnes. (I Commission hos Gad.)

— „Claus Ravels's Dagbogs-Optegnelser 1815 —16“ ere i Vinterens Lob udgivne af C. P. Riis, som i en lille Dedication til Consul Th. Hefstye meddeler, at denne Mand har væsentlig Deel i denne Udgaves Fremkomst. Det er et fortjenstfuldt Værk, som herved er givet Almueenheden ihænde; den norske Nyheds første Aar behøves her i Henseende til de politiske, de sociale, de firkelige og de litteraire Tilstande, og Fremstillingen i sig selv er sin Gjenstand værdig, saaledes som en Dagbogs, selvfølgelig ofte subjective, Skildringer kunne være det, naar Forfatteren er en Mand af fremragende Be- tydning i sin Tid. En saadan Mand var Ravel, og den omstrevne Tid har jo i flere Retninger megen Interesse. Man læser disse Optegnelser, føler sig underholdt baade ved Stoffet og ved Formen, og man føler sig beriget ved et af-

rundet Billede. Vi anbefale derfor denne Bog, der for Forskere paa et eller flere Omraader vil være uvurderlig, som værdig til Læsning ogsaa af en større Kreds. Den er 6—700 Sider stor og forsynet med et udførligt Register (samt med en overflødig Mængde Trykfeil). (I Commission hos S. M. Cappelen i Christiania.)

— „Tidskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben“, udgivet af Rogh og Vitting, er fortsat med fjerde Binds første Hefte af indeværende „trede“ Række. Udgiverne berøre i en Efterkrift, at Undersøgelserne om Jordklodens forandrede Udvænde deels i den seneste Tid for Menneffets Tilblivelse, deels i Menneffeslægten's ældste Dage — Spørgsmaal, hvortil andre knytte sig, f. Ex. om Arternes Opstaaen og Uddoen, om Menneffeslægten's Udvæ og tidlige Liv, om Jordperiodernes Længde, om Jordomvælt- ningernes Charakter, o. s. v. — vel ikke have ført til saa- danne absolute Resultater, at disse lettelig kunne blive popu- lairt fremskillede, men at enkeltvise Behandlinger af forskjel- lige Sider af samme store Emne dog tilbyde sig, saaledes at der i indeværende Hefte er begyndt og senere vil blive fortsat dertil hørende Afhandlinger. Ved saaledes at samle disse Monographier opnaaes et forholdsvis mere eensartet Ud- bytte, forsaavidt det ene griber ind i og tjener til at belyse det andet. Vi maae desangaaende henvise nærmere til Tids- skriftet selv. (P. G. Philipsens Forlag.)

— „Kjærlighed og Photographi“, en af Folke- theatrets smaa Hæfter, er udkommet i Trykken. (Forlagt af Th. Sandrup.)

— „Rogebog for Tjenestepiger af Maren, Koffepige“. At domme efter den store Udbredelse denne Bog i kort Tid har fundet, burde man jo slutte, at den „har afhjulpet et længe følt Savn“. Men det er snarere dens billige Pris, end dens indre Værd, der har forskaffet den denne Uffættning. Thi i Netternes Tillavning og fornemlig i oekonomisk Hens- seende staaer den tilbage for Fru Mangors, der ganske ander- ledes varetager Huusmoderens Læro; men hendes er jo heller ikke skrevet „for Tjenestepiger“. (Stinds Forlag.)

— „Rosenborg. Mindeblade fra de danske Kongers kronologiske Samling. Med 52 Træsnit. Ved Carl Ander- sen.“ (Forlagsbureauets Forlag.)

Om denne Bog kan vort Blad med Rette sige, at den er Kjød af dets Kjød, og Blod af dets Blod; thi som For- fatteren ogsaa selv antyder, skyldes det den Række Afbildninger og Beskrivelser, der Tid efter anden indeholdtes i nærværende Tidende, at Bogen har kunnet see Lyset og leveres til en billig Pris. Et saadant Arbeide kan udføres paa tvende Maader: enten som en Katalog, der lært opranser hvad der gjemmes indenfor ethvert Værelses fire Vægge, eller som Mindeblade om de betydningsfulde Gjenstande, der levende- gjøres ved Afbildninger og samtidig Beskrivelse af den Tids Charakter, hvori de høre hjemme. Dette Sidste har For- fatteren valgt, dog ikke som den, der ved den daglige Beskuen af Gjenstandene er voxet sammen med dem, saa at hans Die er bleven støvet, og hans Ord den ledsagende Omvisers udenadlærte Læctie. Det er derimod Kjærlighed til Stoffet, der med Forfatterens digteriske Aare har formet Udtrykkene i en letflydende og fængslende Stil, ikke mindre end Beundring over de minderværdige Skatte, som i Maren's Lob ere samlede indenfor Rosenborgs Mure, der have opflammet til den glødende Fremstilling, der saa ofte finner igjennem i Beskrivelserne.

— Folkelæsning (ved Udvalget for Folkeoplysningens Fremme) indeholder i sidste Hefte nogle „Smastykker“, der synes os særdeles heldigt valgte. I Udtoget af afbøde Eschrichts „Reise i Mellemeuropas Bjerglande“ har man baade en livlig og anstuelig Reiseskildring, og et klart Billede af den lærde Forfatter som en daadkræftig Mand, der for- nemmelig med Ihærdighed opoffer sig for at tilveiebringe Begyndelsen til et physiologisk Museum; det forekommer os netop at være godt, at Almuen, for hvem „Folkelæsning“ nærmest er bestemt, leilighedsvis kan faae et saa smukt Be- viis paa den indre og uegennyttige Kjærlighed, hvormed slige Samlinger til Folkets Bedste opstaae fra Begyndelsen af. Og- saa mere Dannede ville læse dette Udtoget med Glæde, selv om det for Saadanne ikke har den fulde Nyheds Inter- esse; det Samme gjælder om Tuzens fortrinlige, simple og naturlige Skildring af „Dore Pandferstibe“. En Sønderjyde har ydet et Bidrag „Fra min Skoletid“, et veemodigt Bil- lede af spraglige og nationale Forhold — historre. Vi an- befale indtrængende dette saavel underholdende som nyttige Foretagende til Udbredelse rundt om i Almueenheden, baade hos aldeles Læge og hos mere Belærte. (I Commission hos G. E. C. Gad.)

— Paa Boghandler Philipsens Forlag er der efter- haanden udkommet et ikke ringe Antal Skrifter af natur- videnskabeligt Indhold i populair Form, fordtnemste udstyrede paa en særlig tillokkende Maade. Herhen hører den bekjendte Frankmand, Louis Figuier's Pragtværk om „Jordkloden forend Syndfloden“, der for nylig er sluttet med syvende og ottende Hefte, og som nu skal fortsættes med samme For- fatters „Jordkloden efter Syndfloden“. Vi troe, at disse Værker fortjene Opmærksomhed; det er ikke blot smukke

Bager at see til, men ogsaa meget interessant at læse i og lære af; de ere ogsaa i det Hele modtagne med megen Roelse og Velvilje i Ulandet. Samme Forlægger har for ikke længe siden sluttet Udgivelsen af „Dyre- og Plantelivet i den tropiske Verden“ af Hartwig, ligeledes med Billeder, og — navnlig af tydske Bøger i denne Art — en livlig frevet Skildring.

— „Søren“, en Fortælling af Beatus Dødt (248 S.). Denne Bog udmærker sig ikke ved store Dyder, men kan til Gjengjæld ei heller dables for grove Feil; den har ialtfald det Fortrin, at den kan gives Børn og unge Mennesker ihænde, uden Fare for Blodets Ophidselse, Phantasien's Spænding og Natteføvnens Forstyrrelse. Den er af Forfatteren

tilegnet Hans Majestæt Kongen, men adskiller sig forøvrigt fra flere af sine Sødfænde derved, at den ikke er en idyllisk-eligff Panegyrik over l'ancien régime og „de gode gamle Tider“. (Chr. Steen & Søn.)

Charade.

Det Første.
Skjænt tidt af betydeligt Værd
Og forflet med stort Begjær,
Vi stadigt med haanlig Værd
Dog bringe vor Rod det nær.

Det Andet.
Det Første det ofte følger,
Det kommer med Luftens Vølger,
I Blammerne det sig dolger.

Det Tredte.
Det er lyst som Solen,
Det er mørkt som Nat ved Polen,
Det er selv en Gaade,
Det er Liv, den ret at raade.

Løsning paa Charaden i Nr. 398:

Søren.

Opløst af: Svip i Korier, Frederik W. og Christine B. ... i Ribe.

Paa mit Forlag er udkommet:

Poetiske Forsøg

af Hugh.
Pris 48 Sk.
J. H. Schubothes Boghdl.,
Badstuestræde 17.

4de Oplag af

Sangbog for de danske Skytteforeninger er udkommet og faaes i alle Landets Boglader i stærkt Bind for 28 Sk., i smukt Bind for 40 Sk.

Melodier

til Sangene i ovennævnte Sangbog faaes ligeledes smukt indbunden for 64 Sk.

Nyborg den 1ste April 1867. V. Schönemann.

Paa Undertegneds Forlag er udkommet og faaes i alle Boglader:

Rosenborg.

Mindeblade fra de danske Kongers kronologiske Samling.

Indhold

Rosenborg før og nu — Christian IV's Audientssal.

Christian I.

Det oldenborgske Horn.

Christian III.

Dronning Dorotheas Brude-smykke.

Frederik II.

Elefantordenen — Lidt om Høsebaandsordenen og dens Historie i Danmark — Et Uhr fra Christian IV's Barndom.

Christian IV.

Dragter — Christian IV's Arbejdsværelse — Et Drikkebæger — Dronning Anna Kathrines Sølvfontaine. — Christian IV's Ridderlags-Kaarde — Ridderordenen „Den væbnede Arm.“ — Christian IV's Sovekammer.

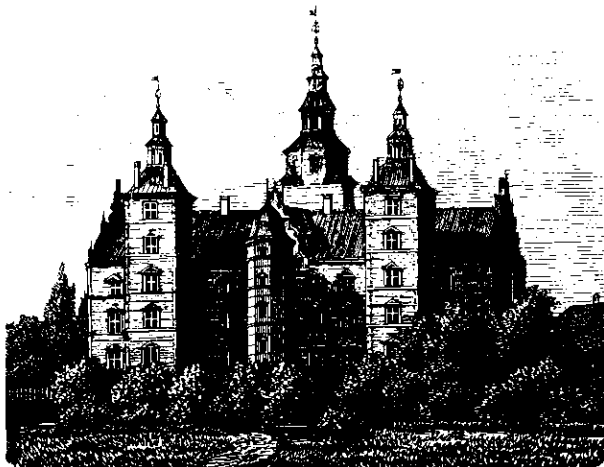
Frederik III.

Dragter — Et Bord og en Gueridon fra Dronning Sofie Amalies Tid — Et Krystalbæger

Med 52 store Træsnit, udførte efter Tegninger af L. Hartmann, F. C. Lund, Chr. V. Nielsen, B. Olsen, Magnus Petersen og Chr. Zeuthen. — Pris heftet 1 Rd.; i Papbind 1 Rd. 24 Sk.

Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.

(O. H. Delbanco. G. E. C. Gad. Gyldendalske Boghandel. C. C. Lose.)

Ved Carl Andersen, Inspektur ved Samlingen.

— Dronning Sofie Amalies Smykkeskriin.

Christian V.

Dragter — Et Bord fra Christian V's Tid — Wismar-Bægeret — En Falkehætte — Et Jagtbæger — „Rosen“

Frederik IV.

Dragter — Carl XII's Kaarde — Den kongelige Døbefont — De slesvigske Mindebægere — En Kongegave.

Christian VI.

Dragter — Ordenen „L'Union parfaite“ — Et Chatolskab — Hirschholmsbægeret.

Frederik V.

En Folkeave — Dragter.

Christian VII.

Dragter — Dronning Caroline Mathildes Skrivebord — Christian VII's og Caroline Mathildes Bryllupsokal. — Christian VII's Gallakaarde.

Riddersalen — De danske Kongers Kroningsstol — Glas-kammeret.

Naar Testamenter og andre Dokumenter (eller paalidelige Afskrifter deraf) sendes mig, saa undersøger jeg nøiagtigt deres Gyldighed og Betydning.

Spørgsmaal angaaende Familie- og Arveanliggende besvarer jeg.

Vemmetofte pr. Rønnede. Freuchen, Cand. jur., Prøveprokurator.

Paa mit Forlag er udkommet:

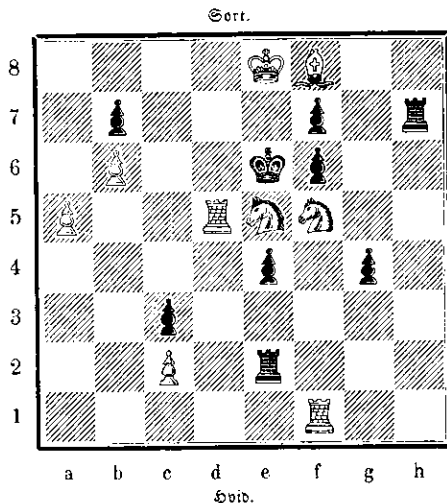
Rung, H., Sigrids Sang af

„Fra Piazza del Popolo“ for een Stemme med Pfte. Acc. 24 Sk. C. C. Lose.

Skak.

Vi meddele idag en af de nyeste Opgaver af den berømte Problemmester S. Loyd, der for Tiden opholder sig i Paris.

Opgave Nr. 25.

Hvid begynder og gjør mat i 4 Træk.

Til B-m.: Vi troede, at „Tammerlans Jernbaur“ havde givet Dem af fornøden Oplysning om Bestoffenheden af en „svait Mar“. Vi meddele imidlertid her endnu et af de Tilfælde, hvor den sorte Konge i i den Grad indespærres (eller „soeet“) af sine egne Driffter, at han bliver sat mat med en hvid Springer alene:

Hvid: K.g1, D.e2, L.a1 og f1, S.g5, L.c1 og c4, B. a2, b2, c2, d2, f2, g2, h2.

Sort: K.g8, D.d8, L.a8 og e8, S.b8 og d5, L.c8 og c5, B. a7, b7, e4, f7, g7, h7.

Der spilles saaledes: 1. D.e2—h5, S.d5—f6, 2. D.h5—f7, S.g8—h8, 3. D.f7—g8, L.e8—g8; og 4. S.g5—f7 gjør foalt mat.

Biløsningen til Nr. 22 er endvidere funden af G. & S. i Nordborg.

Dødt.

Stadsraad Joaquin Antonio d'Alcázar, portugisisk Ministerpræsident, † i Lissabon, 29 April.

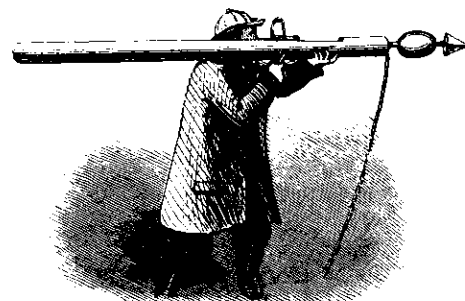
Demetrius Kalergis, græsk General og Diplomat, † 24 April i Athen, 67 Aar.

Robert Smirke, berømt engelsk Arkitekt, der foruden flere monumentale Bygninger har opført Coventgarden-Theatret, † i London 27 April, 87 Aar.

Paa Forlagsbureauets Forlag er udkommen:

En Sommer i Island.

Reiseskildring af C. W. Patjkull, Docent ved Upsala-Universitetet 2det Hefte, med en Afbildning af Geysir. Pris 60 Sk.

Denne Bog udkommer i 4 Hefter og ledsages af 4 Lithographier i Farvetryk, omtrent 30 Træsnit samt et større Kort over Island.

Subskription modtages i alle Boglader.

Hos Undertegnede faaes:

Sandefjords Bad,

beskrevet af J. Ebbesen, Læge ved Bade-Anstalten. Pris 1 Rd. 20 Sk.

C. A. Reitzel.

Paa den Gyldendalske Boghandels Forlag er udkommen:

Hjærlighedens Hømedie

af Henrik Ibsen. Komædie i tre Akter.

2den gjeuennemsete Udgave. — 80 Sk.

„Ude i Skoven“.

Dramatiske Scener.

Pris 48 Sk.

J. H. Schubothes Boghdl., Badstuestræde 17.

Ægte Angostura-Bitter.

Directe importeret fra Dr. Siegert i Angostura (Ciudad Bolivar).

Denne fortrinlige Bitter maa ubetinget foretrakkes for enhver anden Bitter-Essents, saavel for dens overordentlige Velsmag og sjeldne Aroma, som paa Grund af dens udmærkede diætiske Egenskaber. Den nydes saavel af Herrer som Damer i Vin, Sukkervand, Cognac, Rom eller anden Spiritus.

Enhver Flaske af den ægte Angostura-Bitter er forsynet med Dr. Siegerts egenhændige Underskrift. Faaes i Materialhandelen i Gothersgade 9 hos M. L. Møller & Meyer.

Ægte Eau de Cologne

directe fra Johan Maria Farina i Cöln, pr. Flaske 4 Mk., pr. Original-Kasse 4 Rd.

M. L. Møller & Meyer, Gothersgade Nr. 9.

Husholdningsartikler

som Ris, Sago, Salep, Provenceolie, Husblas, Mandler, selv-fabrikerede Chocolader, holdbar Citronsaft, Biskop-Essents, ægte chinesisk og japanesisk Soya &c. &c. faaes hos M. L. Møller & Meyer, Gothersgade Nr. 9.

Udgivet af Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.

H. C. Holst's Udsalg af Instrumenter og Uhre

samt Fabrik og Lager er flyttet til Østergade Nr. 24.

Paa Undertegneds Forlag er udkommet:

Criminalhistorier,

ældre og nyere.

Et Fjerdingaarsskrift, udgivet af Theodor Schorn. 2det Bind's 1ste Hefte. Pris 72 Sk.

Indhold: Professor Webster. — Forpagter Hasse. — Kammerassessor von Zahn.

Subskription, der er bindende for en Aargang eller 4 Hefter, modtages i alle Boglader, hvor ogsaa det tidligere udkomne 1ste Bind kan faaes for 3 Rd

J. H. Schubothes Boghdl., Badstuestræde 17.